

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
PODNIKOVĽOHOSPODÁRSKA FAKULTA
SO SÍDLOM V KOŠICIACH**

Evidenčné číslo: 107006/I/2019/36069194044446724

**POSÚDENIE UDRŽATEĽNOSTI ROZVOJA
VYBRANÉHO REGIÓNU**

Diplomová práca

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
PODNIKOVOHOSPODÁRSKA FAKULTA
SO SÍDLOM V KOŠICIACH**

**POSÚDENIE UDRŽATEĽNOSTI ROZVOJA
VYBRANÉHO REGIÓNU**

Diplomová práca

Študijný program:	ekonomika a manažment podniku
Študijný odbor:	ekonomika a manažment podniku
Školiace pracovisko:	Katedra informačnej a jazykovej komunikácie
Vedúci záverečnej práce:	Ing. Alexander Tarča, PhD.

Košice 2019

Bc. Ivana Kost'ová

Zadanie záverečnej práce (vo vytlačenej verzii nahradit' stranou z AIS-u).

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracovala samostatne a že som uviedla všetku použitú literatúru.

Dátum:

.....

(podpis študenta)

Podakovanie

Týmto by som sa chcela poďakovať Ing. Alexandrovi Tarčovi, PhD., môjmu školiteľovi, za jeho podporu, cenné rady a usmernenia pri písaní diplomovej práce. A zároveň ďakujem všetkým mojim učiteľom, ktorí mi odovzdali svoje vedomosti počas štúdia na škole.

ABSTRAKT

KOŠŤOVÁ, Ivana: Posúdenie udržateľnosti rozvoja vybraného regiónu – Ekonomická univerzita v Bratislave. Podnikovohospodárska fakulta so sídlom v Košiciach; Katedra informačnej a jazykovej komunikácie. – Vedúci záverečnej práce: Ing. Alexander Tarča, PhD. – Košice: PHF EU, 2019, počet strán 68.

Cieľom záverečnej práce je: Analyzovať a priblížiť využitie Akčného plánu a jeho prínos pre najmenej rozvinuté okresy Slovenska. Práca je rozdelená do 4 kapitol. Obsahuje osem obrázkov, deväť grafov, jedenásť tabuliek a jednu prílohu. Prvá kapitola je venovaná: definovaniu pojmov trvalo udržateľný rozvoj, inovácie a malé a stredné podniky na Slovensku. Následne je popísané financovanie malých a stredných podnikov a schéma pomoci „de minimis“.

V ďalšej časti sa charakterizuje: spôsob na získavanie jednotlivých údajov a zdrojov. Ďalej boli opísané jednotlivé metódy a postupy použité pri spracovaní údajov.

Záverečná kapitola sa zaoberá: popísaním Akčného plánu najmenej rozvinutých okresov, poukázali sme na disponibilné prostriedky na úrovni prioritných oblastí a oboznámili sme sa so zrealizovanými projektmi na Slovensku, ich opisom ako aj zhodnotením ich výsledkov.

Výsledkom riešenia danej problematiky je: zhodnotenie možnosti čerpania regionálneho príspevku zo štátneho rozpočtu v rámci Akčného plánu najmenej rozvinutých okresov.

Kľúčové slová:

udržateľný rozvoj, inovácie, malé a stredné podniky, schéma pomoci "de minimis", akčný plán

ABSTRACT

KOŠŤOVÁ, Ivana: Assesment of the sustainability of the selected region– University of Economics in Bratislava. The Faculty of Business Economy in Košice; The Department of Information and Language communication. – Supervisor of Final thesis: Ing. Alexander Tarča, PhD. – Košice: PHF EU, 2019, 68 pages.

Goal of my graduation thesis is: to analyze and explain the use of the Action Plan and its contribution to the least developed districts of Slovakia. The thesis is divided into four chapters. It contains eight pictures, nine graphs, eleven tables and one attachment. The first chapter is devoted to: define the terms such as sustainable development, innovation and small and medium sized enterprises in Slovakia. Subsequently, the financing of small and medium enterprises and the de minimis scheme are described.

The following chapters describes: the way to obtaining the individual data and resources. Next, the various methods and procedures used in data processing have been described.

The final chapter deals with: the description of the Action Plan of the least developed districts, we pointed out the available resources at the level of the priority areas and we recognized with the implemented projects in Slovakia, their description and evaluation of their results.

The result of the solution of this problematics is: evaluation of the possibility of drawing a regional grant from the state budget within the Action Plan of the least developed districts.

Key words:

sustainable development, innovation, small and medium-sized enterprises, de minimis aid scheme, action plan

OBSAH

Úvod	12
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí.....	13
1.1 <i>Udržateľný rozvoj</i>	13
1.1.1 Udržateľný rozvoj a Európska únia.....	14
1.1.2 Ciele udržateľného rozvoja	16
1.2 <i>Zelené iniciatívy ako nástroj na dosiahnutie udržateľného rozvoja</i>	17
1.2.1 Zelený rast.....	18
1.2.2 Zelená ekonomika	19
1.3 <i>Inovácie a eko-inovácie</i>	20
1.3.1 Inovácie v oblasti ekológie	21
1.4 <i>Malé a stredné podniky na Slovensku.....</i>	23
1.4.1 Financovanie malých a stredných podnikov na Slovensku.....	25
1.5 <i>Schéma na podporu lokálnej zamestnanosti (schéma pomoci de minimis)</i>	28
2 Cieľ práce	31
2.1 <i>Čiastkové ciele.....</i>	31
3 Metodika práce a metódy skúmania	32
3.1 <i>Nadobudnutie údajov a ich zdroje.....</i>	32
3.2 <i>Metódy vyhodnotenia a interpretovania výsledkov.....</i>	32
4 Výsledky práce a záverečná diskusia	34
4.1 <i>Akčný plán</i>	34
4.1.1 Povinné náležitosti návrhu akčného plánu	35
4.1.2 Najmenej rozvinutý okres	36
4.1.3 Ročné priority	38
4.1.4 Regionálny príspevok	38
4.1.5 Spôsob predkladania a posudzovania projektov	39
4.2 <i>Projekty zrealizované na Slovensku.....</i>	40
4.3 <i>Disponibilné prostriedky na úrovni prioritných oblastí akčného plánu</i>	42
4.4 <i>Zhodnotenie projektov uskutočnených v okrese Svidník v rokoch 2016-2018.....</i>	47
4.5 <i>Vybrané žiadosti zapojené do výzvy na predkladanie projektov na rok 2019</i>	50
4.6 <i>Návrh zlepšenia čerpania finančných prostriedkov na zvýšenie zamestnanosti v okrese Svidník</i>	61
Záver	64
Zoznam použitej literatúry	65
Prílohy.....	68

Zoznam ilustrácií, zoznam grafov a zoznam tabuliek

Obrázok 1 Štyri piliere udržateľného rozvoja.....	15
Obrázok 2 Koncept zelenej ekonomiky v kontexte udržateľného rozvoja.....	20
Obrázok 3 Možnosti členenia cudzích zdrojov financovania MSP	26
Obrázok 4 Najmenej rozvinuté okresy	36
Obrázok 5 Realizácia projektu podniku Krajčírka dielňa, s.r.o.	52
Obrázok 6 Realizácia projektu podniku Sklenárstvo, s.r.o.	55
Obrázok 7 Realizácia projektu podniku K-DREVO, s.r.o.....	57
Obrázok 8 Realizácia projektu podniku SMART HOUSE, s.r.o.....	59
Graf 1 Porovnanie výkonnosti Slovenska a EÚ (2010-2017).....	22
Graf 2 Stav podaných a vyradených žiadostí za obdobie rokov 2016-2018	41
Graf 3 Finančné pokrytie projektu podniku Krajčírka dielňa, s.r.o.	51
Graf 4 Finančné pokrytie projektu Jozef Kováč	53
Graf 5 Finančné pokrytie projektu Sklenárstvo, s.r.o.	54
Graf 6 Finančné pokrytie projektu K-DREVO, s.r.o.	56
Graf 7 Finančné pokrytie projektu SMART HOUSE, s.r.o.....	58
Graf 8 Finančné pokrytie projektu MODUL DOM, s.r.o.	60
Graf 9 Prínos zrealizovaných projektov za roky 2017, 2018 a predpokladaný prínos projektov na roky 2019, 2020	62
Tabuľka 1 Skupiny indikátorov a hodnotené oblasti zeleného rastu	18
Tabuľka 2 Základné typy inovácií	21
Tabuľka 3 Rozdelenie podnikateľských subjektov v SR (rok 2017).....	25
Tabuľka 4 Stanovenie maximálnej intenzity pomoci	30
Tabuľka 5 Zoznam najmenej rozvinutých okresov	37

Tabuľka 6 Prehľad podpísaných žiadostí k 31.12.2018	40
Tabuľka 7 Stav disponibilných prostriedkov NRO Slovenska k 24.09.2018.....	42
Tabuľka 8 Prínos zrealizovaných projektov v okrese Svidník za rok 2017 pri evidovanej miere nezamestnanosti vo výške 12,73 %	48
Tabuľka 9 Prínos zrealizovaných projektov v okrese Svidník za rok 2018 pri evidovanej miere nezamestnanosti vo výške 11,85 %	48
Tabuľka 10 Vybrané projekty v okrese Svidník.....	61
Tabuľka 11 Prehľad zrealizovaných a predpokladaných prínosov projektov za celé obdobie platnosti Akčného plánu	62

Zoznam skratiek a značiek

AP – Akčný plán

CPRROS, n.o. – Centrum podpory regionálneho rozvoja okresu Svidník, n.o.

EÚ - Európska únia

MSP- malé a stredné podniky

NRO – najmenej rozvinuté okresy

OECD – Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj

OSN – Organizácia Spojených národov

OÚ – okresný úrad

PM – pracovné miesto

RP – regionálny príspevok

SDGs – ciele udržateľného rozvoja

SHR – samostatne hospodáriaci roľník

SR – Slovenská republika

UNEP - Program Spojených národov pre životné prostredie

UoZ – uchádzač o zamestnanie

zUoZ – znevýhodnený uchádzač o zamestnanie

Úvod

Po veľkej vlne finančnej krízy sa ekonomika Európskej únie opäť dostáva na vzostup. Malé krajiny, ku ktorým patrí aj naša Slovenská republika, nesmú zaostávať za silnými krajinami a musia napomáhať rastu priemyslu, zlepšovaniu výskumu, vývoja a inovácií v rámci krajiny. Pomoc štátu je pre rozvoj malých a stredných podnikov značne významná, lebo malé podniky si málokedy samé vedia pomôcť pri zdolávaní prekážok na trhu. Príkladom pomoci štátu je schválený záväzný dokument, ktorým je Akčný plán, zacielený na odbúravanie sociálno-ekonomického zaostávania a zmierňovania vysokej miery nezamestnanosti najmenej rozvinutého okresu.

Akčný plán spája už existujúce rezortné programy, prierezové programy a odporúča eliminovanie prekážok na ich využívanie. Zahŕňa odporúčania pre monitorovacie výbory pre operačné programy financované z európskych štrukturálnych a investičných fondov vo vzťahu k poskytovaniu pomoci pre najmenej rozvinuté okresy. Akčný plán sa zhotovuje zvyčajne na dobu 5 rokov a uskutočňuje sa za pomoci ročných priorít. Zámerom tohto plánu je zmierňovať nežiaduce rozdiely na úrovni regiónov s cieľom hospodárskeho a sociálneho rozvoja regiónov, a tiež zvyšovať ich konkurencieschopnosť za účelom trvalo udržateľného rozvoja regiónov a podporovať tvorbu nových pracovných miest s dôrazom na zamestnávanie znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

Regióny Slovenska majú možnosť využiť dostupné finančné zdroje a zlepšiť environmentálne podmienky pre podniky. Malé a stredné podniky nadobúdajú možnosť získavať finančné prostriedky pre uskutočnenie svojich projektov a tým aj zlepšenie ich konkurencieschopnosti.

Hlavným cieľom diplomovej práce je objasniť postup realizácie Akčného plánu pre najmenej rozvinuté okresy a jeho prínos pre najmenej rozvinuté okresy v rámci celého Slovenska. Pomocou dokumentov zverejnených na internete, ale aj interných dokumentov a údajov rôzneho pôvodu sme sa snažili ozrejmiť možnosť čerpania finančných prostriedkov ako aj možný prínos pre vybrané regióny Slovenska.

V závere diplomovej práce je vysvetlená metodika čerpania regionálneho príspevku zo štátneho rozpočtu, upriamanie na príklady zrealizovaných projektov a ich prínos pre najmenej rozvinuté okresy ako aj výška disponibilných prostriedkov na úrovni prioritných oblastí akčného plánu.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

Slovenská republika ako členská krajina Európskej Únie je oprávnená čerpať finančné prostriedky na projekty v rámci krajiny z Európskych fondov. Finančnú podporu môže poskytnúť aj štát vo forme regionálneho príspevku, ktorý môžu čerpať subjekty územnej spolupráce a iné právnické osoby v súlade s Akčným plánom rozvoja najmenej rozvinutého okresu. Prijímateľom podpory v najmenej rozvinutom okrese môžu byť aj fyzické osoby – podnikatelia.

Akčný plán spája už existujúce rezortné programy, prierezové programy a navrhuje odstraňovanie prekážok na ich využívanie. AP je vládou Slovenskej republiky schválený záväzný dokument zameraný na odstraňovanie sociálno-ekonomického zaostávania a znižovanie vysokej miery nezamestnanosti.

Na uskutočnenie svojich vízií je potrebná nielen finančná podpora, ale aj dôkladne vypracovaný projekt. Výskum a inovácie patria k najviac podporovanému operačnému programu v rámci EÚ. Inovácie sú jedným zo zásadných prostriedkov konkurencieschopnosti a ich podpora je žiadaná vo viacerých oblastiach. Slovenská republika nesmie zaostávať za krajinami Európskej Únie. Možnosť využívania poskytnutých zdrojov na inovácie a na rast ekonomiky by mala byť jednou z hlavných priorít pre mikro, malé a stredné podniky na Slovensku.

1.1 Udržateľný rozvoj

Otázky ekonomického rozvoja, sociálnej spravodlivosti a ochrany životného prostredia sa do 70. rokov minulého storočia mnoho ráz ponímali ale aj hodnotili oddelene. Postupom času si odborná spoločnosť začala čoraz väčšími uvedomovať súvislosť medzi týmito oblasťami a nutnosť zhodného politického sledu pri riešení integrovaných problémov. Míľnikom v prelome uvedomovania si súvisu medzi týmito hľadiskami života bola Konferencia OSN o ľudskom životnom prostredí v roku 1972 v Štokholme, na ktorej boli uznané princípy na zachovanie a skvalitnenie života ľudí. Prelomovým bol rok 1983 kedy Valné zhromaždenie OSN akceptovalo uznesenie k postupu naplňovania environmentálneho výhľadu do roku 2000 a nasledujúce obdobie, ktorým sa utvorila Svetová komisia pre životné prostredie a rozvoj. Táto Komisia uverejnila správu pod názvom Our Common Future (Naša spoločná budúcnosť), v ktorej sa po prvý raz zadefinoval trvalo udržateľný rozvoj.

Udržateľným rozvojom sa chápe mierený, dlhotrvajúci, ucelený a spolupôsobiaci proces, ovplyvňujúci predpoklady a ekonomické, sociálne, kultúrne, inštitucionálne a environmentálne hľadiská života na globálnej, regionálnej a lokálnej úrovni. Je fungujúcim vzorom istej komunity, ktorý vyhovuje biologickým, hmotným, duševným a spoločenským požiadavkám a záujmom človeka. Zároveň odstraňuje prípadne výrazne znižuje zásahy ochromujúce, poškodzujúce alebo nivočiace podmienky a formy života. Múdro využíva prírodné bohatstvo krajiny a ochraňuje prírodné a kultúrne dedičstvo.

Pojmy udržateľný rozvoj a udržateľnosť majú súvis s poznatkom, že ľubovoľný neobmedzený vzrast (produkcie, konzumu, ľudnatosti, znečistenia a pod.) je neudržateľný v oblasti obmedzených zdrojov.

„Udržateľný rozvoj je definovaný ako jednota a harmónia troch pilierov, na ktorých stojí, a to ekonomického, sociálneho a ekologického. Implementuje sa do rôznych oblastí na úrovni Európskej Únie, ako aj jednotlivých krajín a je súčasťou regionálnej a miestnej úrovne.“ (Štefanák P. a kol., 2011)

Trvalá udržateľnosť: „sa používa na označenie takého spoločenského rozvoja, ktorý zohľadňuje a rešpektuje prírodné podmienky. Hlavným cieľom trvalej udržateľnosti je zosúladienie hospodárskeho rozvoja s ochranou prírody, prírodných zdrojov a životného prostredia“. (Demo M. a kol., 1999)

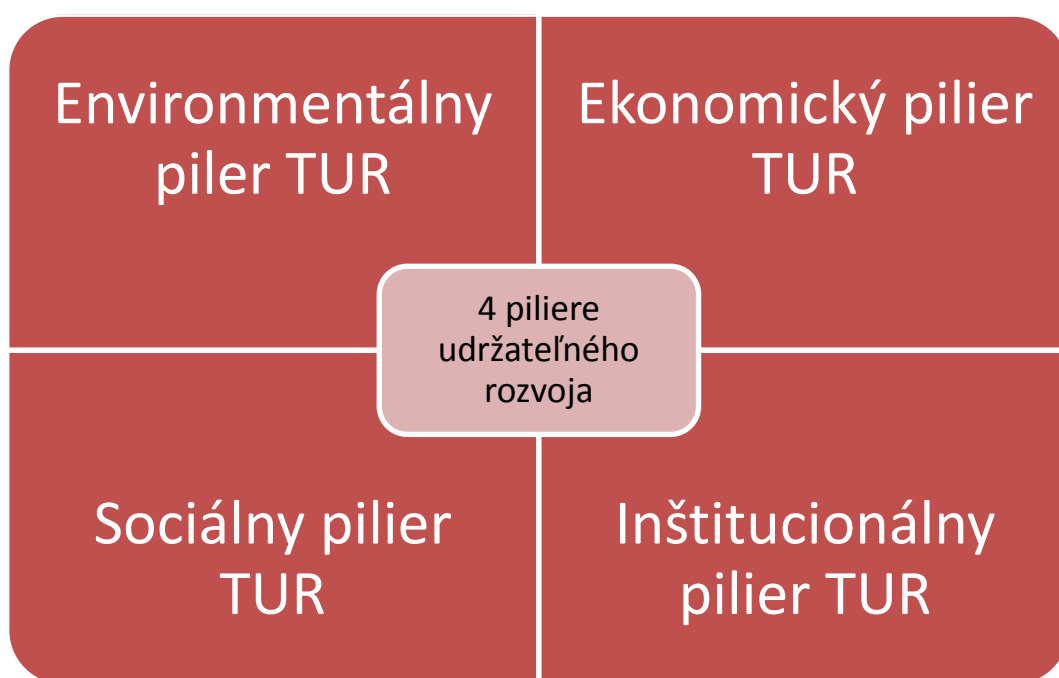
Naša spoločná budúcnosť, ktorú spracovala Svetová komisia pre životné prostredie a rozvoj pod vedením Brundtlandovej v roku 1987 definovala udržateľný rozvoj ako „trvalo udržateľným rozvojom sa označuje rozvoj uspokojujúci potreby súčasných generácií bez ohrozenia schopnosti uspokojovania potrieb budúcich generácií“. (Petrovič F., 2009)

Pojem udržateľný rozvoj je zakotvený aj v právnom systéme SR ako „taký rozvoj, ktorý súčasným aj budúcim generáciám zachováva možnosť uspokojovať ich základné životné potreby a pritom neznižuje rozmanitosť prírody a zachováva prirodzené funkcie ekosystémov“. (Zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov)

1.1.1 Udržateľný rozvoj a Európska únia

Udržateľný rozvoj je zásadným a všeobecným cieľom Európskej únie zameraným na nepretržité skvalitňovanie kvality života a blahobytu momentálnych i nasledujúcich generácií na báze prepojenosti ekonomického rozvoja, ochrany životného prostredia a spoločenskej spravodlivosti.

Po zedefinovaní pojmu udržateľný rozvoj, bolo v rámci EÚ prijatých a vypracovaných viacero dokumentov rozhodujúcej významnosti. Prvým takým rozhodujúcim dokumentom bola Lisabonská stratégia prijatá v roku 2000 na samite EÚ. Hlavným zámerom bolo spraviť z EÚ konkurencieschopnú ekonomiku schopnú udržateľného rastu, s väčšou spoločenskou jednotnosťou a so zvýšeným množstvom pracovných miest. Nasledovníkom Lisabonskej stratégie sa v roku 2010 stala stratégia Európa 2020. Do konca roka 2020 chce EÚ dosiahnuť 5 hlavných cieľov súvisiacich s výskumom a vývojom, zamestnanosťou, klímou a energetikou, vzdelávaním, sociálneho zaradenia a zmiernenia chudoby. V stratégii Európa 2020 sa stretávame so 4 piliermi udržateľného rozvoja. Jedným z nich je environmentálny pilier, nasleduje ekonomický pilier, sociálny pilier a inštitucionálny pilier trvalo udržateľného rozvoja. V rámci inštitucionálneho piliera popisujeme metodiku podávania a schvaľovania Žiadosti o poskytnutie regionálneho príspevku na základe vytvorených akčných plánov.

Obrázok 1 Štyri piliere udržateľného rozvoja

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (www.enviroportal.sk)

1.1.2 Ciele udržateľného rozvoja

Lídri na celom svete sa zaviazali ukončiť chudobu, bojovať proti klimatickým zmenám a nespravodlivosti na historickom summite OSN v New Yorku v septembri 2015. Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj ponúka lepšiu budúcnosť nielen pre miliardy ľudí na celom svete, ale aj pre planétu ako takú.

17 Cieľov udržateľného rozvoja (SDGs), ktoré jednohlasne prijalo 193 krajín, predstavujú nový univerzálny štandard pre rozvoj, ktorý myslí na všetkých obyvateľov planéty. Vďaka zámerom a indikátorom, s ktorými sa v pláne tiež počíta, bude meranie úspechu oveľa jednoduchšie.

Táto univerzálna a nedeliteľná Agenda vyzýva, aby sa do plnenia jej Cieľov do roku 2030 - ukončenie chudoby, riešenia nerovnosti a boja s klimatickými zmenami - zapojili všetci - vyspelé aj rozvojové krajiny, aj ľudia.

- 1) Žiadna chudoba – ukončiť chudobu všade a vo všetkých jej formách.
- 2) Žiadny hlad – ukončiť hlad, dosiahnuť potravinovú bezpečnosť a lepšiu výživu a podporovať trvalo udržateľné poľnohospodárstvo.
- 3) Kvalita zdravia a života – zabezpečiť zdravý život a podporovať blahobyt pre všetkých a v každom veku.
- 4) Kvalitné vzdelanie – zabezpečiť inkluzívne, spravodlivé a kvalitné vzdelávanie a podporovať celoživotné vzdelávacie príležitosti pre všetkých.
- 5) Rodová rovnosť – dosiahnuť rodovú rovnosť a posilniť postavenie všetkých žien a dievčat.
- 6) Čistá voda a hygiena – zabezpečiť dostupnosť a trvalo udržateľný manažment vody a sanitárnych opatrení pre všetkých.
- 7) Dostupná a čistá energia – zabezpečiť prístup k cenovo dostupnej, spoľahlivej, trvalo udržateľnej a modernej energii pre všetkých.
- 8) Dôstojná práca a ekonomický rast – podporovať trvalý, inkluzívny a trvalo udržateľný ekonomický rast, plnú a produktívnu zamestnanosť a riadnu prácu pre všetkých.

- 9) Priemysel, inovácie a infraštruktúra – vybudovať pevnú infraštruktúru, podporovať inkluzívnu a trvalo udržateľnú industrializáciu a posilniť inovácie.
- 10) Zníženie nerovností – znížiť rozdiely v rámci a medzi krajinami.
- 11) Udržateľné mestá a komunity – premeniť mestá a ľudské obydlia na inkluzívne, bezpečné, odolné a trvalo udržateľné.
- 12) Zodpovedná spotreba a výroba – zabezpečiť trvalo udržateľnú spotrebu a výrobné schémy.
- 13) Ochrana klímy – podniknúť bezodkladné opatrenia na boj proti klimatickým zmenám a ich dôsledkom.
- 14) Život pod vodou – zachovať a trvalo udržateľne využívať oceány, moria a zdroje mora na trvalo udržateľný rozvoj.
- 15) Život na pevnine – chrániť, obnovovať a podporovať trvalo udržateľné využívanie pozemných ekosystémov, trvalo udržateľne riadiť lesné hospodárstvo, bojovať proti premene krajiny na púšť a zastaviť spätnú degradáciu krajiny a stratu biodiverzity.
- 16) Mier, spravodlivosť a silné inštitúcie – podporovať mierovú inkluzívnu spoločnosť, poskytnúť prístup k spravodlivosti pre všetkých a budovať efektívne, transparentné a inkluzívne inštitúcie.
- 17) Partnerstvá za ciele – posilniť prostriedky implementácie a revitalizácie globálneho partnerstva pre trvalo udržateľný rozvoj.
(www.unis.unvienna.org)

1.2 Zelené iniciatívy ako nástroj na dosiahnutie udržateľného rozvoja

Problematika udržateľného rozvoja a rôzne zelené iniciatívy a koncepty, orientované na zelený rast (sformulovaný OECD) a zelenú ekonomiku (sformulovaná UNEP), spadajú v súčasnej dobe k prvoradým politicko-hospodárskym témam. Tieto koncepty nemajú ambíciu suplovať trvalo udržateľný rozvoj, ale sú jeho podmnožinou a súčasne prostriedkom na dosiahnutie jeho cieľa – rastu kvality života.

V dnešnej dobe už nie sú pochybnosti o závislosti hospodárskeho rastu na životnom prostredí. Hlavnými aktérmi aktivizujúcimi sa v zelených iniciatívach sú inštitúcie Organizácie spojených národov a Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj. Najvýznamnejšími konceptmi, ktoré tieto organizácie vytvorili sú zelená ekonomika a zelený rast. Spomínané koncepty sú podkladom a prameňom poznania pre viaceré štáty, ktoré na ich báze spracovali národné stratégie ako dotačnú politiku, inštitucionálnu formu, dosiahnutý stupeň rozvoja.

1.2.1 Zelený rast

Zelený rast má pôvod na ázijskom kontinente. Je spôsobom podpory ekonomického rastu a rozvoja a súčasne chráni prírodné bohatstvo, aby bolo umožnené aj budúcej generácii využívať nástroje a environmentálne služby. Z toho dôvodu vzniká potreba podporovať investície a inovácie, ktoré budú základom pre udržateľný rast. Termín zelený rast spája ekonomický, zdravotný a environmentálny kontext.

Cieľom zeleného rastu je podporovanie podnetov a ustanovizní, ktoré prispievajú k narastaniu ľudskému rozvoju. Jedná sa hlavne o podporu manažmentu účinne využívajúceho prírodné zdroje, a ekonomických aktivít z dlhodobého hľadiska užitočných pre verejnosť.

Pre efektívnu implementáciu zelených iniciatív v rámci rozvojových stratégií je nevyhnutné pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie zavedených opatrení a nástrojov. Účinnými nástrojmi sledovania sú skupiny medzinárodne podobných indikátorov prenesených do oblasti výroby a spotreby. OECD navrhlo štyri hlavné oblasti sledovania a teda aj štyri hlavné skupiny indikátorov. (Tabuľka 1)

Tabuľka 1 Skupiny indikátorov a hodnotené oblasti zeleného rastu

Skupina indikátorov	Hodnotená oblasť
1. Indikátory environmentálnej produktivity a produktivity zdrojov	Produktivita uhlíka a energie Produktivita zdrojov: materiálov, živín Multifaktorová produktivita
2. Indikátory zásob prírodného kapitálu	Zásoby obnoviteľných zdrojov: voda, lesy Zásoby neobnoviteľných surovín: horniny Biodiverzita a ekosystémy

3. Indikátory environmentálnej kvality života	Environmentálne zdravie a riziká Environmentálne služby a vybavenie
4. Indikátory politickej odozvy a ekonomických opatrení	Technológie a inovácie Environmentálne tovary a služby Medzinárodné finančné toky Ceny a obraty Zručnosti a školenia

Zdroj: (Majerník M., 2017)

1.2.2 Zelená ekonomika

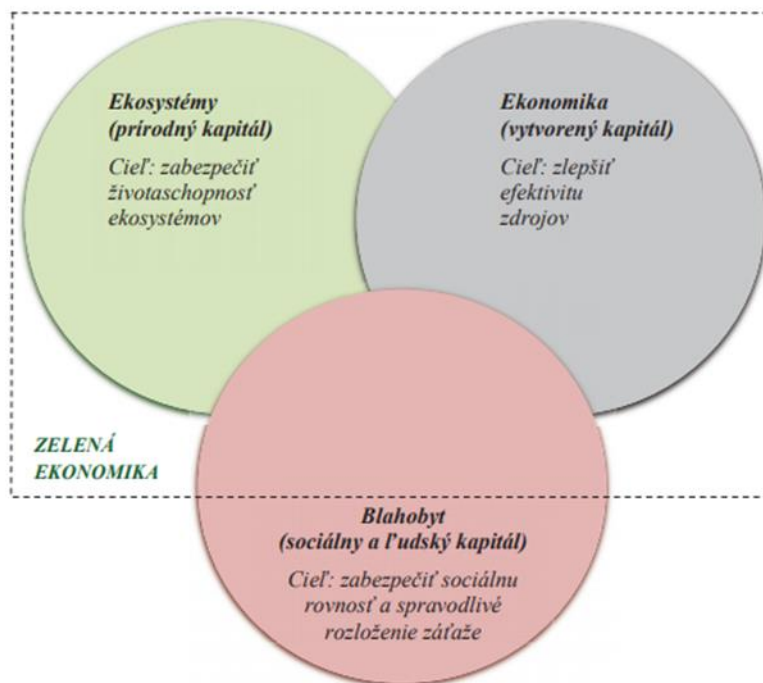
Koncept zelenej ekonomiky pochádza z Európy. Termín zelená ekonomika spája environmentálny a ekonomický kontext, majúci následok na kultúrospoločenské a sociálne oblasti.

Podľa UNEP je ekonomikou podporujúcou ľudský rozvoj a sociálnu rovnosť za momentálneho výrazného obmedzenia environmentálnych rizík a škôd. Jedná sa o nízko uhlíkovú ekonomiku, ktorá účinne využíva zdroje a podporuje sociálne zaradenie.

Medzi hlavné ciele zelenej ekonomiky patria:

- oživenie ekonomiky,
- odstránenie chudoby,
- zníženie uhlíkových emisií a degradácie ekosystémov (UNEP, 2009).

Koncept zelenej ekonomiky rozlišuje tri základné, navzájom poprepájané oblasti, narovnako, ako pri troch pilieroch trvalo udržateľného rozvoja.

Obrázok 2 *Koncept zelenej ekonomiky v kontexte udržateľného rozvoja*

Zdroj: (Kanianska R., 2017)

1.3 Inovácie a eko-inovácie

Inovácie sa v ostatných rokoch považujú za hnací motor ekonomického rastu ekonomík vyspelých priemyselných štátov sveta. Sú nutnou podmienkou pre dosiahnutie konkurencieschopnosti a udržateľnosti na celosvetových trhoch. Inovácia je slovo latinského pôvodu (*innovatio* = obnova). Termínom inovácia sa rozumie zavedenie nového alebo výrazne zdokonaleného výrobku alebo služby na trh, resp. zavedenie nového alebo výrazne zdokonalenie procesu v rámci podniku. Európska komisia definuje inovácie ako obnovenie a rozšírenie škály produktov, vytvorenie nových postupov distribúcie, produkcie, riadenie práce, zavedenie zmien pracovných podmienok a spôsobilosti pracovnej sily. Podnikateľský sektor je hlavným nositeľom inovácie. OECD definuje 4 typy inovácií. (Tabuľka 2)

Tabuľka 2 Základné typy inovácií

Typ inovácie	Popis inovácie
Inovácie produktu	Za inovovaný produkt sa považuje produkt, ktorý je nový alebo výrazne zdokonalený vzhľadom na jeho podstatné charakteristiky, technické špecifikácie, použité materiály, softvér, komponenty, prístupnosť pre užívateľov a ostatné funkčné charakteristiky
Inovácie procesu	Tento typ inovácie zahŕňa nové a výrazne zdokonalené výrobné metódy alebo dodávateľské a distribučné systémy. Patria sem tiež významné zmeny špecifických techník, vybavenia alebo softvéru, ktoré sú určené na zlepšenie kvality, efektívnosti a pružnosti výrobnnej či dodávateľskej činnosti
Organizačné inovácie	Inovácie tohto typu predstavujú implementáciu nových alebo významných zmien v štruktúre podniku. Patria sem aj zmeny v manažérskych metódach, ktorých cieľom je zlepšiť spôsob, akým podnik využíva poznatky, zlepšiť kvalitu výrobkov a služieb alebo efektívnejšie využitie ľudského potenciálu firmy
Marketingové inovácie	Marketingovou inováciou je zavedenie nového alebo výrazne zdokonaleného dizajnu výrobku (obalu) alebo metód predaja, s cieľom zvýšiť atraktivitu výrobkov a služieb, alebo vstúpiť na nové trhy. Tieto inovácie zahŕňajú významné zmeny spôsobu obchodovania s výrobkami a službami, vrátane zmien dizajnu a obalov

Zdroj: (www.sjf.tuke.sk)

1.3.1 Inovácie v oblasti ekológie

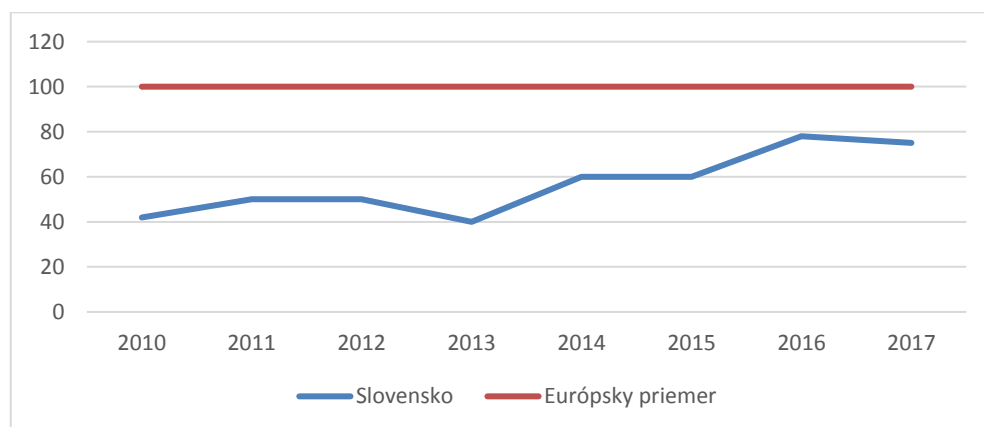
V dnešnej dobe sa prostredníctvom environmentálnych snáh dostáva do popredia ochrana životného prostredia. Pojem eko-inovácia sa vzťahuje na inovatívne produkty, procesy alebo organizačné inovácie, ktoré znižujú environmentálne náklady, zvyšujú akceptovanie spoločnosťou a prispievajú k udržateľnému rozvoju. Eko-inovácie znižujú

materiálové nároky, alebo využívajú nové materiály. Súčasne sa sústreďujú na znižovanie energetických nárokov alebo vytvárajú, resp. využívajú alternatívne zdroje energie. Majú za následok zníženie emisií do prostredia.

Eko-inovácie môžu byť vytvárané spoločnosťami, jednotlivcami alebo neziskovými organizáciami. Môžu byť:

- technologického charakteru aplikovaním efektívnejších procesov alebo využitím alternatívnych zdrojov,
- organizačné inovácie – začleňovaním zmien do spôsobu akým funguje spoločnosť tak, aby sme zvýšili jej efektívnosť,
- spoločenské inovácie v zmysle vykonávania zmien v spôsoboch akým jednotlivci alebo skupiny vzájomne komunikujú v úsilí stať sa spoločensky zodpovednými na princípe trvalej udržateľnosti.

V Európskej únii sa začala pozorovať eko-inovačná výkonnosť členských štátov v roku 2010, keď sa v rámci projektu The Eco-innovation Observatory kvantifikoval eko-inovačný index (Eco-Innovation Score board), ktorý hodnotí a porovnáva výkonnosť národných ekonomík v oblasti eko-inovácií. Podľa ekoinovačného indexu sa Slovensko radí na 21. priečku v rámci EÚ medzi skupinu tzv. dobiehajúcich krajín. Hoci sa naša výkonnosť od roku 2010 zvýšila, stále nepresahujeme 75% priemeru krajín EÚ. Na obrázku 3 máme porovnanie výkonnosti Slovenska a priemeru EÚ (2010-2017).

Graf 1 Porovnanie výkonnosti Slovenska a EÚ (2010-2017)

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (<https://innonews.blog/2018/09/26/v-rebricku-ekoinovacii-je-slovensko-na-21-mieste/>)

1.4 Malé a stredné podniky na Slovensku

Podľa Majtána 2007 pod pojmom podnikanie chápeme „činnosť, aktivitu, ktorá je založená na využití poznatkov a skúseností každého pracovníka.“ Prostredníctvom tejto aktivity sa hľadajú odpovede na otázky:

- aké tovary a služby sa na trhu uplatnia,
- ako využiť potenciálne zdroje,
- ako pritiahnuť a udržať zákazníka. (MAJTÁN Š. a kol., 2007).

Na území Slovenskej republiky sú pojmy podnikanie, podnikateľ a podnik definované Obchodným zákonníkom. „Podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku alebo na účel dosiahnutia merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu, ak ide o hospodársku činnosť registrovaného sociálneho podniku podľa osobitného predpisu.“ (Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník)

„Podnikateľom podľa tohto zákona je:

- a) osoba zapísaná v obchodnom registri,
- b) osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia,
- c) osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov,
- d) fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu.“ (Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník)

„Podnikom sa na účely tohto zákona rozumie súbor hmotných, ako aj osobných a nehmotných zložiek podnikania. K podniku patria veci, práva a iné majetkové hodnoty, ktoré patria podnikateľovi a slúžia na prevádzkovanie podniku alebo vzhľadom na svoju povahu majú tomuto účelu slúžiť.“ (Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník)

Rýchly rozvoj malého a stredného podnikania prináleží k jedným z hlavných predpokladov dobrého ekonomického vývoja štátu. Až 99,9 % z celkového počtu podnikov tvoria malé a stredné podniky na Slovensku. Skoro trom štvrtinám aktívnej pracovnej sily poskytujú pracovné príležitosti. 97 % malých a stredných podnikov tvoria mikropodniky, ktoré zamestnávajú menej ako 10 zamestnancov. Sféra malých a stredných podnikov sa v roku 2017 vyvíjala v prostredí stúpajúcej výkonnosti hospodárstva.

Rozlišujeme 3 typy malých a stredných podnikov:

- mikropodnik, ktorý zamestnáva menej ako 10 ľudí a ktorého ročný obrat a /alebo celková ročná súvaha nepresahuje 2 milióny Eur,
- malý podnik, ktorý zamestnáva menej ako 50 ľudí a ktorého ročný obrat a /alebo celková ročná súvaha nepresahuje 10 miliónov Eur,
- stredný podnik, ktorý zamestnáva menej ako 250 ľudí a ktorého ročný obrat nepresahuje 50 miliónov Eur a /alebo celková ročná súvaha nepresahuje 43 miliónov Eur.

Na podporu MSP boli prijaté aj Akčný plán pre najmenej rozvinuté okresy, ktorý integruje už existujúce rezortné programy, prierezové programy a navrhuje odstraňovanie prekážok na ich využívanie. Obsahuje odporúčania pre monitorovacie výbory pre operačné programy financované z európskych štrukturálnych a investičných fondov vo vzťahu k poskytovaniu pomoci pre najmenej rozvinuté okresy.

Z údajov spracovaných Štatistickým úradom SR bol v roku 2017 zaznamenaný medziročný nárast počtu činných MSP. V tabuľke 3 sú uvedené počty a percentuálne podiely podnikov v SR za rok 2017.

Tabuľka 3 Rozdelenie podnikateľských subjektov v SR (rok 2017)

Veľkostné kategórie/ právne formy	podniky	živnostníci	slobodné povolania	SHR	spolu		Index 2017/2016
					abs.	v %	
Mikropodniky (0-9)	203 092	322 580	19 098	5 256	550 016	96,9 %	↑ 101,5
Malé podniky (10-49)	12 813	1 312	25	9	14 159	2,5 %	↑ 111,8
Stredné podniky (50-249)	2 900	55	1	0	2 956	0,5 %	↑ 107,8
Veľké podniky (250 a viac)	661	1	0	0	662	0,1 %	↑ 104,1
Spolu MSP (0-49)	218 805	323 947	19 124	5 255	567 131	99,9 %	↑ 101,8
Spolu podnikateľské subjekty	219 466	323 948	19 124	5 255	567 793	100,0 %	↑ 101,8

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (www.sbagency.sk)

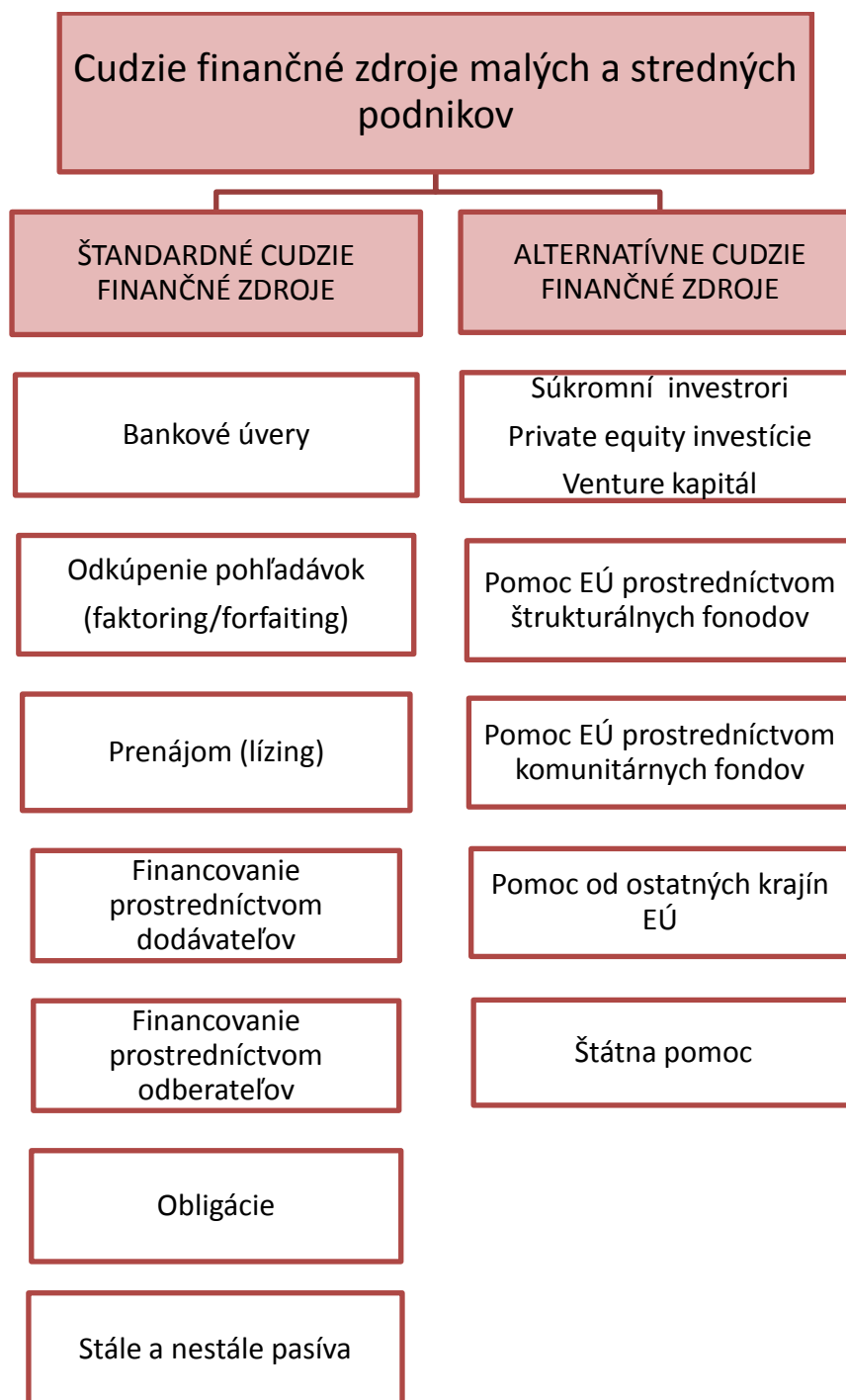
Na základe údajov je jasne vidieť akú významnú úlohu na Slovenskom trhu zastávajú malé a stredné podniky a ich priamy súvis s podnikateľským prostredím. Vytvárajú strednú vrstvu, ktorá je silným stimulátorom nielen ekonomického, ale aj vedecko-technického rozvoja. Predstavujú neodmysliteľnú súčasť nášho hospodárstva.

1.4.1 Financovanie malých a stredných podnikov na Slovensku

Malé podniky tvoria kľúčový zdroj pracovných príležitostí a sú živnou pôdou podnikateľských nápadov. Sú bližšie spojené s regiónom, v ktorom realizujú svoju činnosť, prispievajú k lokálnej zamestnanosti a často sa podieľajú na miestnych charitatívnych projektoch alebo kultúrnych podujatiach, preto je ich podpora nevyhnutnosťou. Malé a stredné podniky majú odlišné potreby v oblasti financií v porovnaní s veľkými podnikmi. Svoj rozvoj môžu podniky financovať z vlastných zdrojov, alebo z cudzích zdrojov.

Našu pozornosť upriamime predovšetkým na cudzie zdroje financovania. Podľa Majkovej (2011) „Cudzie finančné prostriedky, ktoré môže podnikateľ získať pre vlastné podnikateľské aktivity. Majú rôznu formu, resp. podobu v závislosti od zdrojov a podmienok ich získania. Môžu mať charakter výpomoci od známych, charakter pôžičky, úveru od

finančných inštitúcií.“ (Majková M., 2011) V minulosti boli cudzie zdroje podstatne obmedzené. V dnešnej dobe si podnikatelia môžu vybrať z väčšieho množstva možností od úverových bánk až po nenávratnú pomoc zo štátneho rozpočtu. Cudzie zdroje môžeme rozdeliť na štandardné a alternatívne. Na obrázku č. 5 máme možnosti členenia cudzích zdrojov financovania malých a stredných podnikov.

Obrázok 3 Možnosti členenia cudzích zdrojov financovania MSP

Zdroj: (Majková M., 2011)

Medzi štandardné cudzie zdroje financovania možno zaradiť bankové úvery, odkúpenie pohľadávok, lízing, financovanie prostredníctvom dodávateľov a obligácie. Alternatívne cudzie zdroje financovania sa v značne menšom rozsahu používajú na financovanie podnikov. Väčšia časť podnikateľov nemá o ich spôsobe získavania skoro žiadne informácie. Pokladajú sa nové varianty financovania podnikov a je možné ich oveľa ľahšie dosiahnuť na financovanie. Tieto alternatívne zdroje využívajú podnikatelia, ktorým štandardné zdroje nepostačujú na rozvoj a inovácie podniku. Medzi alternatívne cudzie zdroje financovania možno zaradiť súkromných investorov, finančná pomoc z Európskej Únie a štátna pomoc. My sa budeme v našej práci venovať štátnej pomoci.

Pomoc štátu je pre rozvoj malých a stredných podnikov značne významná, lebo malé podniky si málokedy samé vedia pomôcť pri zdolávaní prekážok na trhu. Jedným z príkladov štátnej pomoci je aj pomoc v malej výške (pravidlo „de minimis“). Uznesenie, ktoré upravuje pravidlo „de minimis“, je prostriedok, ktorý dáva možnosť členským štátom veľmi urýchlene poskytnúť MSP dotácie a regionálne príspevky v obmedzenej výške, bez potreby ich upovedomenia Komisie a presadenia akéhokoľvek administratívneho priebehu.

Podmienky pre poskytnutie pomoci „de minimis“:

- strop pomoci, na ktorú sa vzťahuje pravidlo „de minimis“, je 200 000 EUR počas obdobia troch fiškálnych rokov,
- strop sa vzťahuje na celú verejnú pomoc považovanú za pomoc „de minimis“,
- strop sa vzťahuje na pomoc všetkých druhov, bez ohľadu na jej formu alebo jej účel avšak jediným druhom pomoci, ktorý je vylúčený z výhody pravidla „de minimis“, je pomoc na podporu vývozu,
- nariadenie sa vzťahuje iba na „transparentné“ formy pomoci, to znamená na pomoc, v prípade ktorej je možné vopred stanoviť ekvivalent hrubého grantu bez nutnosti vykonať hodnotenie rizika.
(www.sbagency.sk)

1.5 Schéma na podporu lokálnej zamestnanosti (schéma pomoci de minimis)

Predmetom Schémy na podporu lokálnej zamestnanosti je poskytovanie minimálnej pomoci formou dotácie alebo regionálneho príspevku, a to zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, z prostriedkov rozpočtovej kapitoly Úradu podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu.

Dotácia na podporu regionálneho rozvoja je určená pre subjekty vykonávajúce hospodársku činnosť v rámci realizácie projektu zameraného na hospodársky a sociálny rozvoj regiónu. Dotácia sa poskytuje v rámci celého územia Slovenskej republiky podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov na základe žiadosti o poskytnutie dotácie na projekt, predloženej úradu podpredsedu vlády v dobe uvedenej vo výzve na predkladanie žiadostí zverejnenej úradom podpredsedu vlády na jeho webovom sídle.

Regionálny príspevok, ktorým sa rozumie finančný príspevok poskytovaný v súlade s akčným plánom rozvoja najmenej rozvinutého okresu a ročnými prioritami akčného plánu, je určený najmä na podporu tvorby nových pracovných miest v najmenej rozvinutom okrese, s preferenciou zamestnávania znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie. Regionálny príspevok sa poskytuje podľa zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Zoznam najmenej rozvinutých okresov vedie Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny a zverejňuje ho na svojom webovom sídle.

Cieľom pomoci poskytovanej podľa tejto schémy na realizáciu oprávnených projektov je:

- a) zmierňovať nežiaduce rozdiely na úrovni regiónov s cieľom hospodárskeho a sociálneho rozvoja regiónov, a tiež zvyšovať ich konkurencieschopnosť za účelom trvalo udržateľného rozvoja regiónov,
- b) podporovať tvorbu nových pracovných miest s dôrazom na zamestnávanie znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

Príjemcom pomoci môže byť:

- a) oprávneným príjemcom pomoci je podnik t. j. subjekt, ktorý vykonáva hospodársku činnosť bez ohľadu na právnu formu a spôsob financovania. Hospodárskou činnosťou sa pritom rozumie každá činnosť spočívajúca v ponuke tovaru alebo služieb na trhu,
- b) príjemcom pomoci môže byť mikropodnik, malý podnik, stredný podnik ako aj veľký podnik,
- c) do momentu nadobudnutia účinnosti zmluvy o poskytnutí dotácie alebo zmluvy o poskytnutí regionálneho príspevku sa príjemca pomoci označuje ako žiadateľ o poskytnutie pomoci.

Pomoc sa podľa tejto schémy sa poskytuje podniku:

- a) vo forme dotácie,
- b) vo forme regionálneho príspevku, ak sa oprávnený projekt realizuje v okrese, ktorý je zapísaný do zoznamu najmenej rozvinutých okresov podľa § 3 ods. 3 zákona o podpore NRO.

Výška pomoci a intenzita pomoci:

- a) výška pomoci predstavuje súčet jednotlivých hodnôt poskytnutej pomoci vo forme dotácie alebo regionálneho príspevku vyjadrený ako ekvivalent hrubého grantu,
- b) maximálna výška pomoci jedinému podniku v prepočte na jedno vytvorené pracovné miesto nesmie presiahnuť 40 000 eur,
- c) celková výška pomoci jedinému podniku nesmie presiahnuť 200 000 eur v priebehu obdobia prebiehajúceho fiškálneho roka.

Maximálna intenzita pomoci poskytnutá jednému príjemcovi narastá v závislosti od veľkosti podniku (príjemcu pomoci) a počtu vytvorených pracovných miest pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie v zmysle Tabuľky 4.

Tabuľka 4 Stanovenie maximálnej intenzity pomoci

Veľkostná kategória podniku	Mikro podnik	Malý podnik	Stredný podnik
Intenzita pomoci pri vytvorení minimálne 1 pracovného miesta pre UoZ	70 %	65 %	55 %
Intenzita pomoci pri vytvorení 1 pracovného miesta pre znevýhodnených UoZ	80 %	75 %	65 %
Intenzita pomoci pri vytvorení 2 pracovných miest pre znevýhodnených UoZ	85 %	80 %	70 %
Intenzita pomoci pri vytvorení 3 a viac pracovných miest pre znevýhodnených UoZ	90 %	85 %	75 %

Zdroj: Schéma na podporu lokálnej zamestnanosti (www.nro.vicepremier.gov.sk)

2 Cieľ práce

Hlavným cieľom predkladanej diplomovej práce je objasniť postup realizácie Akčného plánu pre najmenej rozvinuté okresy a jeho prínos pre okresy v rámci celého Slovenska.

Pomocou dokumentov verejne dostupných na internete a iných údajov z rôznych zdrojov sme sa snažili ozrejmiť možnosť čerpania finančných prostriedkov ako aj možný prínos pre vybrané regióny Slovenska.

2.1 Čiastkové ciele

Pre splnenie powyše vytýčeného cieľa sme stanovili nasledujúce čiastkové ciele:

- vymedzenie pojmu udržateľný rozvoj, eko-inovácie a malé a stredné podniky,
- analýza schémy pomoci „de minimis“ a dokumentu Akčný plán,
- úspešne zrealizované projekty,
- zhodnotenie projektov uskutočnených v najmenej rozvinutých okresoch,
- disponibilné prostriedky na úrovni prioritných oblastí akčného plánu,
- zhodnotenie prínosu Akčného plánu pre najmenej rozvinuté okresy.

Výsledky prvého a druhého čiastkového cieľa sú zhrnuté v prvej kapitole. Obsahuje teoreticky spracovanú problematiku trvalo udržateľného rozvoja a členenie jeho cieľov, následne teoreticky spracovanú problematiku inovácií, malých a stredných podnikov popis schémy pomoci „de minimis“ a Akčného plánu.

Pre dosiahnutie tretieho, štvrtého a piateho čiastkového cieľa bolo potrebné opísať žiadosti konkrétnych podnikov a zhodnotiť prínos projektov pre najmenej rozvinuté okresy a stav disponibilných prostriedkov na úrovni prioritných oblastí akčného plánu.

Posledným čiastkovým cieľom je zhodnotenie prínosu Akčného plánu pre najmenej rozvinuté okresy.

3 Metodika práce a metódy skúmania

V nasledujúcej kapitole uvedieme možnosti nadobudnutia údajov a ich zdroje, využité metódy pri vyhodnocovaní a interpretácii výsledkov a následne budú opísané jednotlivé projekty. Uvedieme hlavné zdroje a ich prínos pre prácu ako aj literárne zdroje, ktoré tvorili prevažne teoretickú časť práce.

3.1 Nadobudnutie údajov a ich zdroje

Pri hľadaní uspokojujúceho vysvetlenia danej problematiky boli významné relevantné informácie získavané hlavne z internetových zdrojov. Hlavnými internetovými zdrojmi boli oficiálne dokumenty Akčného plánu najmenej rozvinutých okresov. Literárne zdroje boli použité prevažne v prvej kapitole diplomovej práce. Rozoberaná problematika je vo svojich prvotných fázach, z tohto dôvodu boli údaje prevažne čerpané z internetu a dostupných portálov inštitúcií.

Oficiálne dokumenty boli získané od osôb pracujúcich vo sfére regionálneho rozvoja najmenej rozvinutých okresov.

Hlavným cieľom diplomovej práce bolo poskytnutie informácií o Akčnom pláne najmenej rozvinutých okresov a jeho ekonomickom prínose pre okresy zaradené medzi najmenej rozvinuté v rámci celej Slovenskej republiky. Najdôležitejším zdrojom pre opísanie ekonomického prínosu boli zrealizované projekty, ktoré sú opísané v štvrtej kapitole tejto práce.

3.2 Metódy vyhodnotenia a interpretovania výsledkov

V diplomovej práci sme použili štandardné vedecko-odborné metódy práce. Najviac využívané boli:

- Analýza: prevažná časť diplomovej práce bola tvorená pomocou metódy analýzy, najmä v prvej kapitole práce. Vymedzenie pojmu trvalo udržateľný rozvoj, zelené iniciatívy, inovácie, malé a stredné podniky a charakterizovanie Akčného plánu. Taktiež sme analýzu využili v štvrtej kapitole prác, kde sme analyzovali opísané projekty a ich dopad pre najmenej rozvinuté okresy,

- syntéza: pomocou syntézy sme špecifikovali možnosti čerpania finančných zdrojov,
- komparácia: metódu porovnávania sme využili prevažne v závere práce kde sme opísali projekty a porovnali ich prínos pre región,
- pozorovanie: pozorovanie bolo využité v celej práci, napr. pri analýze výsledkov projektov a počas vyvodzovania prínosov pre najmenej rozvinuté okresy,
- prípadová štúdia: metóda bola využitá pri opise zrealizovaných projektov.

4 Výsledky práce a záverečná diskusia

Akčný plán je zväčša zameraný na odstraňovanie sociálno-ekonomického zaostávania a znižovanie vysokej miery nezamestnanosti najmenej rozvinutého okresu a taktiež na oblasť životného prostredia. Na základe tejto skutočnosti sme v nasledujúcich podkapitolách popísali pár projektov uskutočnených na území Slovenskej republiky. Nižšie opísané projekty boli zamerané na zníženie nezamestnanosti a zlepšenie životného prostredia v najmenej rozvinutých okresoch. Na zapojenie sa do Akčného plánu najmenej rozvinutých okresov je nutné byť oprávneným príjemcom pomoci, ktorého definuje Schéma na podporu lokálnej zamestnanosti v znení dodatku č. 1 a taktiež je potrebné poznať postup na zapojenie sa do Akčného plánu.

Prvou požiadavkou podniku je mať určitý podnikateľský nápad, ktorý je možné odkonzultovať vo vytvorených centrách podpory regionálneho rozvoja okresu. Centrá sú prvou prioritou akčných plánov, ktorú majú AP v najmenej rozvinutých okresoch vytvoriť.

Dôležitým krokom žiadateľa je zapojiť sa do vyhlásenej Výzvy na predkladanie projektov financovaných alebo spolufinancovaných z regionálneho príspevku, ktorú vyhlásil okresný úrad v najmenej rozvinutom okrese a žiadateľ následne predkladá projekt na predpísanom formulári žiadosti o poskytnutie regionálneho príspevku na príslušný okresný úrad. Žiadosť sa predkladá v papierovej a súčasne aj v elektronickej podobe.

Po zvládnutí administratívnych požiadaviek je projekt prerokovaný Výborom pre rozvoj okresu a ako súčasť návrhu ročných priorít je následne predkladaný Rade pre rozvoj najmenej rozvinutých okresov. Posledným krokom OÚ je predloženie projektov úradu vlády, kde po schválení vládou dôjde k podpisu zmluvy o poskytnutí regionálneho príspevku medzi poskytovateľom pomoci a žiadateľom.

4.1 Akčný plán

Akčný plán je vládou Slovenskej republiky schválený záväzný dokument zacielený na odbúravanie sociálno-ekonomického zaostávania a zmierňovania vysokej miery nezamestnanosti najmenej rozvinutého okresu. Vyplýva zo základných dokumentov zacielených na podporu regionálneho rozvoja a z mnohých iných materiálov a odporúčaní Rady pre rozvoj najmenej rozvinutého okresu.

Akčný plán spája už existujúce rezortné programy, prierezové programy a odporúča eliminovanie prekážok na ich využívanie. Zahŕňa odporúčania pre monitorovacie výbory pre operačné programy financované z európskych štrukturálnych a investičných fondov vo vzťahu k poskytovaniu pomoci pre najmenej rozvinuté okresy.

Podľa zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov Úrad podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu predkladá vláde na schválenie návrh akčného plánu do deviatich mesiacov od zápisu okresu do zoznamu najmenej rozvinutých okresov. Regionálny príspevok na opatrenia v akčnom pláne, pri ktorých sa predpokladá financovanie z prostriedkov Európskych štrukturálnych a investičných fondov, sa udeľuje podľa osobitných predpisov. Akčný plán sa zhotovuje zvyčajne na dobu 5 rokov a uskutočňuje sa za pomoci ročných priorít.

4.1.1 Povinné náležitosti návrhu akčného plánu

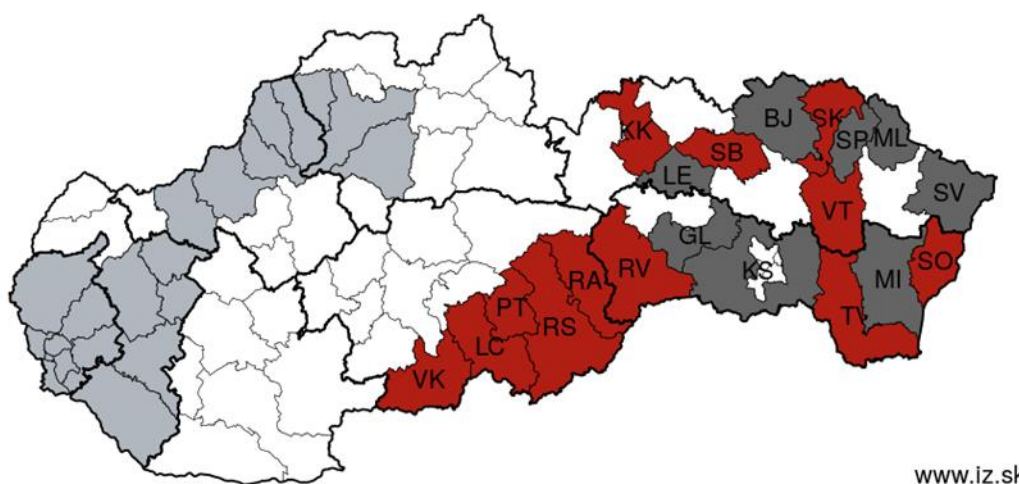
Medzi povinné náležitosti návrhu akčného plánu, ktoré vyplývajú zo zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov patria:

- rozbor nepriaznivého hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho postavenia najmenej rozvinutého okresu,
- posúdenie jeho rozvojového potenciálu,
- návrh opatrení a úloh na zabezpečenie uskutočnenia a napĺňania akčného plánu,
- časový plán,
- metódy a zdroje financovania,
- sledovanie a posudzovanie docieleného progresu,
- spájanie existujúcich rezortných programov, prierezových programov a námetov na odstránenie bariér na ich využívanie,
- odporúčania pre sledovacie výbory pre operačné programy financované z Európskych štrukturálnych a investičných fondov v spojitosti k poskytovaniu pomoci pre najmenej rozvinuté okresy. (Zákon 336/2015 Z.z. o podpore najmenej rozvinutých okresov)

4.1.2 Najmenej rozvinutý okres

V zozname najmenej rozvinutých okresov sú okresy, ktorým sa poskytuje pomoc v súlade so zákonom č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov. Do zoznamu patria okresy, v ktorých miera evidovanej nezamestnanosti je vypočítaná z disponibilného počtu uchádzačov o zamestnanie, ktorú vykazuje Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, a ktorá bola v období za aspoň deväť kalendárnych štvrt'rokov počas predchádzajúcich dvanástich po sebe nasledujúcich kalendárnych štvrt'rokov vyššia ako 1,6 násobok priemernej miery evidovanej nezamestnanosti v Slovenskej republike za rovnaké obdobie. Prijímateľom pomoci sú subjekty územnej spolupráce a iné právnické osoby v súlade s Akčným plánom rozvoja najmenej rozvinutého okresu, ktoré sú zapísané v Ročných prioritách akčného plánu. Prijímateľom pomoci môžu byť v súlade s akčným plánom a ročnými prioritami aj fyzické osoby – podnikatelia.

Medzi najmenej rozvinuté okresy, alebo aj hladové doliny, patria okresy Lučenec, Poltár, Revúca, Rimavská Sobota, Veľký Krtíš, Kežmarok, Sabinov, Svidník, Vranov nad Topľou, Rožňava, Sobrance a Trebišov. V roku 2017 pribudli okresy Gelnica, Bardejov a Medzilaborce a v roku 2018 postupne Košice-okolie, Levoča, Snina, Stropkov a Michalovce. Na obrázku č.5 je znázornených 12 pôvodných najmenej rozvinutých okresov bordovou farbou, nových 8 NRO z rokov 2017 a 2018 je tmavošedou farbou a svetlo-šedou sú niektoré okresy západného Slovenska a Považia.

Obrázok 4 Najmenej rozvinuté okresy

Zdroj: (www.iz.sk)

V tabuľke 5 uvádzame zoznam okresov podľa postupnosti zaradenia medzi najmenej rozvinuté okresy. Obsahuje informácie o počte obyvateľov v danom okrese, informácie o miere nezamestnanosti v dobe kedy bol okres zaradený Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny SR medzi najmenej rozvinuté okresy. Nachádzajú sa tam dátumy schválenia AP, počty vytvorenia pracovných miest za pomoci AP, celková odhadovaná finančná investícia krytá z verejných zdrojov a z ostatných zdrojov a výška regionálneho príspevku.

Tabuľka 5 Zoznam najmenej rozvinutých okresov

Okres	Počet obyv.	Miera nezamest.	Schválený AP	PM	Odhad. rozpočet	RP
Kežmarok	73 756	19,9 %	10.02.2016	2 000	52 000 000 €	4 860 000 €
Lučenec	74 016	13,93 %	23.06.2016	1 440	147 324 000 €	4 295 000 €
Poltár	21 767	17,15 %	07.09.2016	750	98 584 000 €	2 825 000 €
Revúca	40 052	21,86 %	13.09.2016	1 100	61 000 000 €	3 835 000 €
Rimavská Sobota	84 518	24,2 %	24.06.2016	2 300	157 000 000 €	6 355 000 €
Veľký Krtíš	44 212	13,37 %	07.09.2016	822	75 000 000 €	3 330 000 €
Sabinov	59 694	15,8 %	22.08.2016	1 115	79 797 000 €	3 840 000 €
Svidník	38 845	17,27 %	31.08.2016	1418	63 000 000 €	3 060 000 €
Vranov nad Topľou	80 497	17,00 %	30.08.2016	2 545	123 000 000 €	4 900 000 €
Rožňava	62 515	20,18 %	14.09.2016	1 345	108 914 000 €	4 665 000 €
Sobrance	22 818	15,67 %	23.08.2016	1 225	69 000 000 €	2 505 000 €
Trebišov	105 797	16,42 %	24.08.2016	1540	114 426 000 €	5 815 000 €
Gelnica	31 627	13,12 %	05.04.2018	931	55 749 100 €	2 105 000 €
Bardejov	77 742	12,23 %	04.07.2018	1370	169 026 683 €	3 765 000 €
Medzilaborce	12 119	13,41 %	03.07.2018	377	38 554 000 €	1 585 000 €

Košice - okolie	125 289	12,12 %	03.10.2018	822	71 430 000 €	4 750 000 €
Snina	36 610	8,1 %	16.01.2019	582	76 103 000 €	2 285 000 €
Levoča	33 668	9,1 %	17.01.2019	515	34 203 000 €	2 215 000 €
Michalovce	110 713	10,1 %	n/a	n/a	n/a	n/a
Stropkov	20 623	8,87 %	n/a	n/a	n/a	n/a

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (www.nro.vlada.gov.sk)

4.1.3 Ročné priority

Ročné priority sú vládou schváleným záväzným dokumentom zameraným na realizáciu cieľov akčného plánu v príslušnom roku realizácie akčného plánu. Tento návrh zahŕňa zoznam aktivít v okrese a zoznam projektov financovaných alebo spolufinancovaných z regionálneho príspevku. Realizácia aktivít a projektov zaradených v zoznamoch sa má začať v kalendárnom roku, na ktorý je návrh ročných priorít predkladaný.

Aktivitou chápeme systémové opatrenie, ktorého realizovanie v danom roku je podstatné z dôvodu realizácie opatrení akčného plánu a ktoré nie je financované alebo spolufinancované z regionálneho príspevku. Jedná sa najmä o systémové opatrenia podstatné pre rozvoj okresu, pri ktorých sa vyžaduje súčinnosť zo stupňa vyššieho územného celku alebo orgánu ústrednej štátnej správy.

A pod termínom projekt sa rozumie projekt, ktorého zámer je v zhode s akčným plánom, prispieva k uskutočniteľnosti cieľov akčného plánu a jeho financovanie alebo spolufinancovanie bude zabezpečené regionálnym príspevkom.

4.1.4 Regionálny príspevok

Regionálny príspevok je finančný príspevok poskytovaný z kapitoly úradu podpredsedu vlády v súlade s akčným plánom a ročnými prioritami. Do schválenia ročných priorít na príslušný rok vládou sa regionálny príspevok poskytuje podľa schváleného akčného plánu alebo jeho dodatku.

Pri poskytovaní RP sa aplikujú zásady transparentnosti, hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti a zákaz konfliktu záujmov.

Regionálny príspevok je možné poskytnúť prijímateľovi, ak má vysporiadané finančné vzťahy so štátnym rozpočtom, nie je v likvidácii, nie je na jeho majetok vedené konkurzné konanie, nie je voči nemu vedená exekúcia alebo výkon rozhodnutia, neporušil v predchádzajúcich troch rokoch zákaz nelegálneho zamestnávania, nemá nedoplatky na poistnom, nemá právoplatne uložený trest zákazu prijímať dotácie alebo subvencie alebo trest zákazu prijímať pomoc a podporu poskytovanú z fondov Európskej únie a je zapísaný v registri partnerov verejného sektora, ak ide o prijímateľa, ktorý má povinnosť zapisovať sa do tohto registra.

4.1.5 Spôsob predkladania a posudzovania projektov

Okresný úrad vypracuje výzvu na predkladanie projektov financovaných alebo spolufinancovaných z regionálneho príspevku a zabezpečí jej zverejnenie na webovom sídle okresného úradu. Výzva obsahuje náležitosti ako vyhlasovateľa výzvy, dátum zverejnenia výzvy, termín na podanie žiadostí, prioritné oblasti a opatrenia akčného plánu, oprávnené obdobie vzniku nákladov, oprávnených prekladateľov projektov, spôsob predkladania žiadosti, zoznam neoprávnených výdavkov.

Žiadateľ predkladá žiadosť, ktorú mu pomohlo vyplniť a skompletizovať centrum pomoci regionálneho rozvoja sídliace v každom najmenej rozvinutom okrese, na predpísanom formulári žiadosti o poskytnutie regionálneho príspevku. Úplne a správne vyplnený formulár žiadosti zasiela prostredníctvom poštovej služby na adresu okresného úradu. Okresný úrad po zaregistrovaní žiadosti vykoná jej formálnu kontrolu, kde pri kontrole žiadosti kontroluje najmä či je formulár žiadosti je vyplnený úplne a správne, žiadateľ je registrovaný v príslušnom registri, účel poskytnutia regionálneho príspevku, žiadateľ je oprávneným prijímateľom regionálneho príspevku. V prípade nesplnenia podmienok okresný úrad informuje žiadateľa o zistených skutočnostiach, vyzve ho na ich odstránenie. Doručené žiadosti, ktoré spĺňajú náležitosti okresný úrad postúpi na rokovanie výboru. Okresný úrad po prerokovaní aktivít a projektov výborom vytvorí návrh ročných priorít. Návrh ročných priorít predkladá okresný úrad rade a následne po schválení radou okresný úrad predloží úradu podpredsedu vlády radou prerokovaný návrh ročných priorít.

4.2 Projekty zrealizované na Slovensku

Na poukázanie pozitívnych výsledkov akčných plánov najmenej rozvinutých okresov sme použili zhodnotenie celého obdobia platnosti akčných plánov. Nižšie popísané projekty sú príkladom aj uskutočnených projektov a zároveň vzorom ako by mali projekty zapojené do výziev vyzerieť.

Finančné zastrešenie projektov je zo štátneho rozpočtu vo forme regionálneho príspevku. Celkovo od platnosti akčného plánu v rámci celého Slovenska bolo predložených 437 žiadostí o poskytnutie regionálneho príspevku v objeme celkových oprávnených výdavkov 69 186 000,00 Eur. Zamietnutých bolo 104 žiadostí v objeme celkových oprávnených výdavkov 12 673 000,00 Eur. Žiadosti boli zamietnuté predovšetkým z dôvodu nesplnenia podmienok úplnosti (napr. nedostatočne a nesprávne vyplnená žiadosť, nedodanie potrebných dokumentov, nesplnenie podmienok zadefinovaných vo výzve) nesplnenie oprávnenosti alebo výška regionálneho príspevku presahovala výšku alokácie pre danú výzvu. Nesplnila podmienky výšky pomoci a intenzity pomoci.

V tabuľke 6 je uvedený prehľad podpísaných žiadostí, celková výška oprávnených výdavkov, žiadaná výška regionálneho príspevku v rámci najmenej rozvinutých okresov.

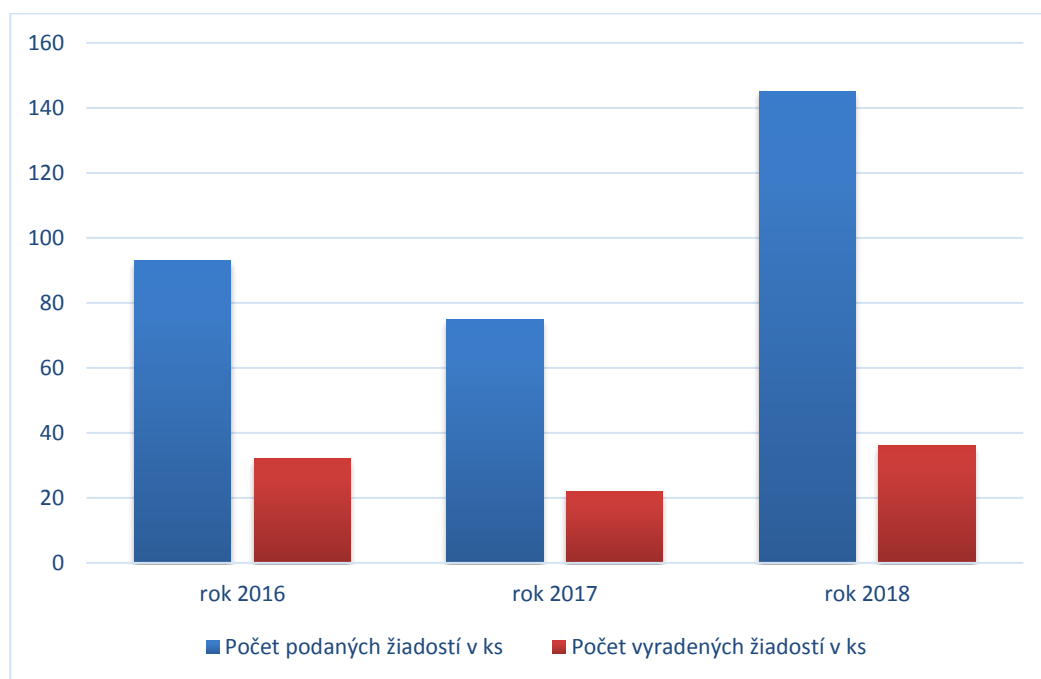
Tabuľka 6 Prehľad podpísaných žiadostí k 31.12.2018

Okres	Počet schválených žiadostí	Celková výška oprávnených výdavkov cca (€)	Žiadaná výška RP cca (€)
Kežmarok	18	2 812 000,00	2 960 000,00
Lučenec	21	6 846 000,00	2 102 000,00
Poltár	8	892 000,00	892 000,00
Revúca	17	2 013 000,00	1 870 000,00
Rimavská Sobota	19	2 792 000,00	2 616 000,00
Veľký Krtíš	9	835 000,00	781 000,00
Sabinov	29	4 266 000,00	1 599 000,00
Svidník	13	2 216 000,00	1 911 000,00

Vranov nad Topľou	23	2 874 000,00	2 381 000,00
Rožňava	18	2 478 000,00	2 060 000,00
Sobrance	8	1 893 000,00	978 000,00
Trebišov	12	2 277 000,00	2 174 000,00
Gelnica	5	453 000,00	425 000,00
Bardejov	8	700 000,00	689 000,00
Medzilaborce	1	100 000,00	100 000,00
Košice - okolie	1	130 300,00	130 000,00
Snina	-	-	-
Levoča	-	-	-

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (www.nro.vlada.gov.sk)

Následný graf zobrazuje stav podaných a vyradených žiadostí podľa najmenej rozvinutých okresov od roku 2016 do roku 2018.

Graf 2 Stav podaných a vyradených žiadostí za obdobie rokov 2016-2018

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (www.nro.vlada.gov.sk)

4.3 Disponibilné prostriedky na úrovni prioritných oblastí akčného plánu

Nasledujúce údaje boli získané z webovej stránky Podpora najmenej rozvinutých okresov a regionálny rozvoj. V rámci dokumentov boli uverejnené disponibilné prostriedky na úrovni prioritných oblastí akčného plánu ku dňu 24.09.2018. Nasledujúca tabuľka je rozdelená na 15 najmenej rozvinutých okresov, ktoré zahŕňajú Banskobystrický, Košický a Prešovský kraj. Finančné prostriedky pre jednotlivé prioritné oblasti ešte neboli k 24.09.2018 vyčerpané. Môžeme predpokladať, že isté disponibilné prostriedky už k dnešnému dátumu boli vyčerpané v plnej výške.

Banskobystrický kraj, do ktorého k dňu 24.09.2018 patrilo 5 najmenej rozvinutých okresov a to Lučenec, Rimavská Sobota, Veľký Krtíš, Poltár a Revúca, má k uvedenému dátumu zazmluvnené disponibilné prostriedky v hodnote 7 241 498, 00 €.

Košický kraj, do ktorého k dňu 24.09.2018 patrili 4 najmenej rozvinuté okresy a to Sobrance, Trebišov, Rožňava a Gelnica, má k uvedenému dátumu zazmluvnené disponibilné prostriedky v hodnote 2 768 428,00 €.

Prešovský kraj, do ktorého k dňu 24.09.2018 patrilo 6 najmenej rozvinutých okresov a to Kežmarok, Sabinov, Vranov nad Topľou, Svidník, Bardejov a Medzilaborce má k uvedenému dátumu zazmluvnené disponibilné prostriedky v hodnote 4 961 055,00 €.

Spomínané okresy na základe použitých finančných prostriedkov zlepšili svoju konkurencieschopnosť, životné prostredie a samozrejme vytvorením pracovných miest znížili nezamestnanosť. Z uvedených údajov je zrejмый rozsiahly prínos pre všetky tri spomínané kraje.

Tabuľka 7 Stav disponibilných prostriedkov NRO Slovenska k 24.09.2018

	Názov prioritnej oblasti	Rozdelenie RP 2016 - 2020	Zazmluvnené ŽoRP k 24.9.2018	Predložené ŽoRP k 24.9.2018	Zostatok
Kežmarok	A. Systémové opatrenia na úrovni okresu	970 000,00	266 076,00	619 773,00	84 151,00
	B. Podpora regionálnej ekonomiky a inovácii	475 000,00	120 800,00	200 000,00	154 200,00
	C. Podpora rozvoja ľudského kapitálu	1 687 000,00	550 000,00	0,00	1 137 000,00

	D. Zvyšovanie atraktivity územia	1 728 000,00	655 000,00	230 000,00	843 000,00
	spolu	4 860 000,00	1 591 876,00	1 049 773,00	2 218 351,00
Lučenec	A. Systémové opatrenia na úrovni okresu	455 000,00	259 615,00	0,00	195 385,00
	B. Podnikanie a lepšie pracovné miesta	1 745 000,00	360 000,00	15 000,00	1 370 000,00
	C. Vzdelanie, flexibilita a kariéra	825 000,00	784 838,00	0,00	40 162,00
	D. Moderné a dostupné verejné služby	835 000,00	567 220,00	45 000,00	222 780,00
	E. Udržateľná mobilita pracovnej sily	435 000,00	65 000,00	0,00	370 000,00
	spolu	4 295 000,00	2 036 673,00	60 000,00	2 198 327,00
Rimavská Sobota	A. Systémové opatrenia na úrovni okresu	919 000,00	611 149,00	194 176,00	113 675,00
	B. Rozvoj ľudských zdrojov	1 006 000,00	710 863,00	0,00	295 137,00
	C. Podpora regionálnej a lokálnej ekonomiky	3 230 000,00	700 000,00	169 940,00	2 360 060,00
	D. Zvýšenie investícií do infraštruktúry	1 200 000,00	232 800,00	0,00	967 200,00
	spolu	6 355 000,00	2 254 812,00	364 116,00	3 736 072,00
Sabinov	A. Systémové opatrenia na úrovni okresu Sabinov	540 000,00	326 082,00	0,00	213 918,00
	B. Rozvoj a podpora ľudských zdrojov	590 000,00	189 220,00	98 950,00	301 830,00
	C. Podpora regionálnej a miestnej ekonomiky	1 100 000,00	5 000,00	178 000,00	917 000,00
	D. Zvýšenie investícií do rozvoja infraštruktúry	1 280 000,00	471 877,00	318 000,00	490 123,00

	E. Rozvoj a podpora cestovného ruchu	330 000,00	33 400,00	145 948,00	150 652,00
	spolu	3 840 000,00	1 025 579,00	740 898,00	2 073 523,00
Sobrance	A. Systémové opatrenia na úrovni okresu	324 000,00	313 967,00	0,00	10 033,00
	B. Rozvoj trhu práce	1 116 000,00	0,00	579 591,00	536 409,00
	C. Adaptácia a rozvoj pracovných síl	240 000,00	0,00	90 000,00	150 000,00
	D. Stabilizácia kvalifikovanej pracovnej sily	825 000,00	125 000,00	350 000,00	350 000,00
	spolu	2 505 000,00	438 967,00	1 019 591,00	1 046 442,00
Trebišov	A. Systémové opatrenia na úrovni okresu	789 480,00	449 520,00	149 960,00	190 000,00
	B. Podnikanie a lepšie pracovné miesta	2 479 040,00	160 282,00	568 543,00	1 750 215,00
	C. Vzdelanie a kariéra	1 708 480,00	823 467,00	454 351,00	430 662,00
	D. Moderné a dostupné verejné služby	838 000,00	15 041,00	516 000,00	306 959,00
	spolu	5 815 000,00	1 448 310,00	1 688 854,00	2 677 836,00
Vranov nad Topľou	A. Systémové opatrenia na úrovni okresu	285 000,00	284 788,00	0,00	212,00
	B. Podnikanie a tvorba pracovných miest	2 820 000,00	175 000,00	855 977,00	1 789 023,00
	C. Vzdelávanie, flexibilita a kariéra	760 000,00	416 580,00	228 169,00	115 251,00
	D. Moderné a dostupné verejné služby	570 000,00	230 000,00	300 000,00	40 000,00
	E. Udržateľná mobilita pracovnej sily	465 000,00	254 600,00	160 000,00	50 400,00

	spolu	4 900 000,00	1 360 968,00	1 544 146,00	1 994 886,00
Svidník	A. Systémové opatrenia na úrovni okresu	588 000,00	587 632,00	0,00	368,00
	B. Podnikanie a viac pracovných miest	1 522 000,00	225 000,00	155 250,00	1 141 750,00
	C. Vzdelávanie, flexibilita a kariéra	170 000,00	150 000,00	0,00	20 000,00
	D. Moderné a dostupné verejné služby	270 000,00	20 000,00	150 000,00	100 000,00
	E. Udržateľná mobilita pracovnej sily	510 000,00	0,00	500 000,00	10 000,00
	spolu	3 060 000,00	982 632,00	805 250,00	1 272 118,00
Veľký Krtíš	A. Systémové opatrenia na úrovni okresu	463 562,00	188 960,00	0,00	274 602,00
	B. Posilnenie regionálnej a lokálnej ekonomiky	1 176 600,00	0,00	20 000,00	1 156 600,00
	C. Rozvoj ľudských zdrojov	855 000,00	62 786,00	0,00	792 214,00
	D. Moderné a dostupné verejné služby	834 838,00	384 992,00	270 000,00	179 846,00
	spolu	3 330 000,00	636 738,00	290 000,00	2 403 262,00
Poltár	A. Systémové opatrenia na úrovni okresu	550 000,00	532 263,00	0,00	17 737,00
	B. Podnikanie a viac pracovných miest	1 739 500,00	60 000,00	252 301,00	1 427 199,00
	C. Vzdelávanie , flexibilita a kariéra	97 500,00	97 500,00	0,00	0,00
	D. Moderné a dostupné verejné služby	438 000,00	50 000,00	0,00	388 000,00
	spolu	2 825 000,00	739 763,00	252 301,00	1 832 936,00
Revúca	A. Systémové opatrenia na úrovni okresu	566 000,00	562 480,00	0,00	3 520,00

	B. Rozvoj miestnej ekonomiky	1 243 000,00	198 154,00	393 730,00	651 116,00
	C. Rozvoj ľudských zdrojov	548 000,00	329 879,00	0,00	218 121,00
	D. Rozvoj sociálnej ekonomiky a sociálnych služieb	929 000,00	143 000,00	360 997,00	425 003,00
	E. Zlepšenie stavu verejnej infraštruktúry	549 000,00	339 999,00	0,00	209 001,00
	spolu	3 835 000,00	1 573 512,00	754 727,00	1 506 761,00
Rožňava	A. Systémové opatrenia na úrovni okresu	509 000,00	161 940,00	0,00	347 060,00
	B. Rozvoj regionálnej a lokálnej ekonomiky	1 392 000,00	288 973,00	180 000,00	923 027,00
	C. Rozvoj poľnohospodárstva, lesníctva	816 000,00	0,00	460 320,00	355 680,00
	D. Rozvoj ľudského kapitálu	435 000,00	250 000,00	0,00	185 000,00
	E. Investície do rozvoja technickej a sociálnej infraštruktúry	1 513 000,00	180 238,00	208 969,00	1 123 793,00
	spolu	4 665 000,00	881 151,00	849 289,00	2 934 560,00
Gelnica	A. Systémové opatrenia	205 100,00	0,00	205 100,00	0,00
	B. Rozvoj regionálnej ekonomiky a inovácií	412 920,00	0,00	142 920,00	270 000,00
	C. Vzdelávanie a adaptácie pracovnej sily	1 211 980,00	0,00	260 180,00	951 800,00
	D. Budovanie infraštruktúry	195 000,00	0,00	0,00	195 000,00
	E. Starostlivosť o životné prostredie	80 000,00	0,00	0,00	80 000,00
	spolu	2 105 000,00	0,00	608 200,00	1 496 800,00
Bardejov	A. Systémové opatrenia na úrovni okresu	510 000,00	0,00	509 842,00	158,00

	B. Rozvoj regionálnej ekonomiky a inovácií	1 448 000,00	0,00	96 000,00	1 352 000,00
	C. Vzdelávanie a adaptácia pracovnej sily	957 000,00	0,00	150 000,00	807 000,00
	D. Budovanie infraštruktúry	540 000,00	0,00	60 000,00	480 000,00
	E. Starostlivosť o životné prostredie	310 000,00	0,00	0,00	310 000,00
	spolu	3 765 000,00	0,00	815 842,00	2 949 158,00
Medzi-laborce	A. Systémové opatrenia na úrovni okresu	100 000,00	0,00	100 000,00	0,00
	B. Ekonomika	740 000,00	0,00	0,00	740 000,00
	C. Vzdelávanie a adaptácia pracovnej sily	100 000,00	0,00	0,00	100 000,00
	D. Služby	645 000,00	0,00	0,00	645 000,00
	spolu	1 585 000,00	0,00	100 000,00	1 485 000,00

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (www.nro.vicepremier.gov.sk)

4.4 Zhodnotenie projektov uskutočnených v okrese Svidník v rokoch 2016-2018

V tejto podkapitole zhodnotíme projekty, ktoré sa uskutočnili po schválení Akčného plánu rozvoja okresu Svidník dňa 31. augusta 2016 na výjazdovom rokovaní v meste Svidník.

Za rok 2016 neboli podané žiadne žiadosti o poskytnutie regionálneho príspevku. Prvé žiadosti boli schválené v roku 2017 a to dvom subjektom, mestu Svidník a Centru podpory regionálneho rozvoja okresu Svidník, n.o. V roku 2018 počet schválených žiadostí stúpol a vyhovelo sa deviatim subjektom z okresu Svidník.

V nasledujúcich tabuľkách 8 a 9 poukazujeme na prínos zrealizovaných projektov v okrese Svidník za roky 2017 a 2018.

Tabuľka 8 Prínos zrealizovaných projektov v okrese Svidník za rok 2017 pri evidovanej miere nezamestnanosti vo výške 12,73 %

Subjekt	Účel projektu	Výška RP (€)	Spoluúčasť (%)	Vytvorené PM
Mesto Svidník	Nákup interiérového vybavenia bytových jednotiek nižšieho štandardu v meste Svidník	20 000,00	0	0
CPRROS, n.o.	Zabezpečenie činnosti CPRROS, n.o.	587 000,00	0	4
Mesto Svidník	Realizácia zateplenia obvodového plášťa ZŠ Karpatská vo Svidníku	100 000,00	0	0
Spolu	-	707 000,00	-	4

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (www.nro.vlada.gov.sk)

Tabuľka 9 Prínos zrealizovaných projektov v okrese Svidník za rok 2018 pri evidovanej miere nezamestnanosti vo výške 11,85 %

Subjekt	Účel projektu	Výška RP (€)	Spoluúčasť (%)	Vytvorené PM
Mesto Svidník	Realizácia zateplenia objektu ZUŠ Komenského vo Svidníku	40 000,00	0	0

Obec Stročín	Prekládka distribučného vzdušného NN vedenia v obci Stročín	10 000,00	0	0
Obecný podnik Jedlová, s.r.o.	Materiálovo-technické vybavenie, prevádzka a nákup strojov a dopravného prostriedku Obecného podniku Jedlová, s.r.o.	75 000,00	10	5 (3 PM z zUoZ)
Obecný podnik Kružlová, s.r.o.	Materiálovo-technické vybavenie, prevádzka a rekonštrukcia budovy obecného podniku Kružlová, s.r.o.	150 000,00	10	5 (3 PM z zUoZ)
Atrium Svidník, n.o.	Nadstavba objektu Centra sociálnych služieb Svidník	150 000,00	0	0
Obecný podnik Rovné, s.r.o.	Materiálovo-technické vybavenie a prevádzka obecného podniku v obci Rovné	86 000,00	10	5 (3 PM z zUoZ)
Obecný podnik Roztoky, s.r.o.	Materiálovo-technické vybavenie a prevádzka obecného podniku v obci Roztoky	69 000,00	10	5 (3 PM z zUoZ)

Mesto Svidník	Rekonštrukcia objektu mosta ponad Ondavu na Ul. Festivalovej vo Svidníku	500 000,00	0	0
DREVOKAP s.r.o.	Zakúpenie hydraulického nakladača na manipuláciu s drevnou hmotou	20 000,00	15	2 (2 PM z zUoZ)
KOMAS s.r.o.	Dokončenie nových výrobných priestorov prevádzky KOMAS s.r.o.	93 000,00	25	5 (3 PM z zUoZ)
Spolu	-	1 193 000,00	-	27

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (www.nro.vlada.gov.sk)

Z uvedených tabuliek 8 a 9 vyplýva, že po schválení Akčného plánu rozvoja okresu Svidník sa znížila miera evidovanej nezamestnanosti z hodnoty 12,73 % na hodnotu 11,85 %.

4.5 Vybrané žiadosti zapojené do výzvy na predkladanie projektov na rok 2019

V nasledujúcej podkapitole uvedieme príklady vybraných podaných projektov a ich možný prínos pre najmenej rozvinuté okresy v rámci celého Slovenska. Uvedieme právne formy žiadateľov, názvy projektov, účel poskytnutia regionálneho príspevku, celkové oprávnené výdavky na projekt, požadovanú výšku regionálneho príspevku, merateľné ukazovatele a stručný popis projektu.

Zoznam vybraných projektov

a) Krajčírska dielňa, s.r.o.

Právna forma: Spoločnosť s ručením obmedzeným

Názov projektu: Rozvoj podnikania v spoločnosti Krajčírka dielňa, s.r.o. prostredníctvom investícií do hmotného majetku

Účel poskytnutia regionálneho príspevku: Podpora podnikania podnikateľského subjektu Krajčírka dielňa, s.r.o. so sídlom v najmenej rozvinutom okrese

Celkové oprávnené výdavky na projekt: 60 458, 00 €

Požadovaná výška regionálneho príspevku: 51 000, 00 €

Merateľné ukazovatele:

- Počet priamo podporených pracovných miest: 6
- Podpora rozšírenia výrobnnej kapacity podniku: 20 %
- Počet nových produktov poskytovaných subjektom: 3 ks

Graf 3 Finančné pokrytie projektu podniku Krajčírka dielňa, s.r.o.

Zdroj: Vlastné spracovanie

Stručný popis projektu: Hlavným výrobným artiklom spoločnosti Krajčírka dielňa, s.r.o. sú pracovné odevy a ostatné osobné ochranné pracovné pomôcky a doplnky. Okrem odevnej výroby sa firma zaoberá aj predajom pracovnej obuvi. Výroba pracovných odevov tvorí až 70 % produkcie. Firma sa postupne rozrastala a zväčšovala, aby mohla uspokojiť všetky požiadavky klientov. Ponuka sortimentu sa tak rozrástla nie len o výrobu nových druhov a vzorov pracovných odevov, ale aj o športové odevy a odevy na voľný čas. Hlavným znakom výrobkov spoločnosti je vysoká kvalita, spoľahlivosť a bezkonkurenčné ceny.

Zámerom projektu je podpora miestnej ekonomiky a inovácií s cieľom zvyšovania zamestnanosti intervenciami na dopytovej strane trhu práce. Dopadom projektu bude rozvoj ekonomických aktivít podnikateľského sektora, ktoré zhodnocujú lokálne zdroje a umožňujú využitie disponibilnej pracovnej sily v regióne. Cieľom predkladaného projektu je prostredníctvom nákupu inovatívnej technológie vytvoriť 6 nových pracovných miest a zároveň znížiť množstvo materiálového odpadu. Hlavným výstupom projektu bude 1 vyšívací stroj a 11 strojov potrebných na šitie odevov strojno-technologických zariadení.

Obrázok 5 Realizácia projektu podniku Krajčírská dielňa, s.r.o.

Zdroj: Vlastné spracovanie

b) Jozef Kováč

Právna forma: Samostatne zárobkovo činná osoba

Názov projektu: Rekonštrukcia strechy a komína stolárskej dielne

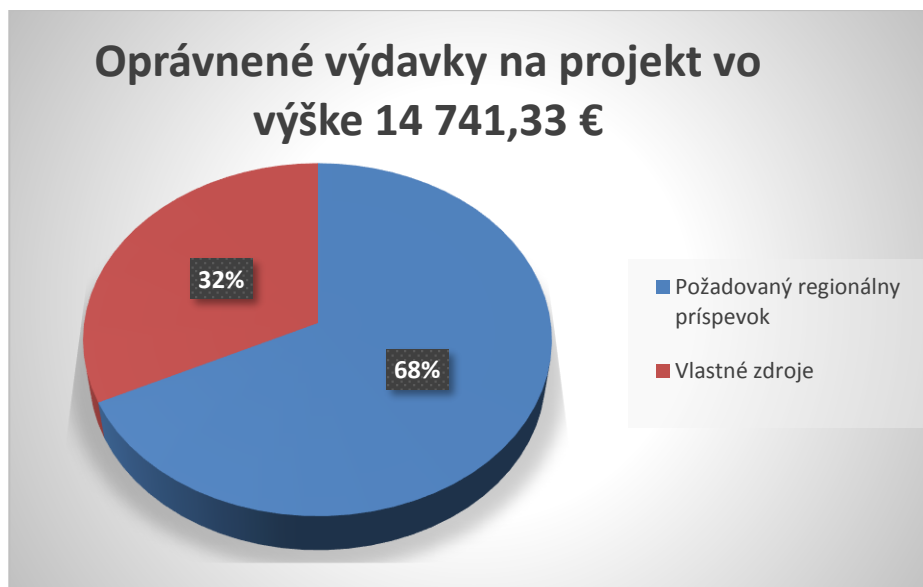
Účel poskytnutia regionálneho príspevku: Skvalitnenie poskytovaných služieb stolárskej dielne zlepšením pracovných podmienok

Celkové oprávnené výdavky na projekt: 14 741,33 €

Požadovaná výška regionálneho príspevku: 10 000,00 €

Merateľné ukazovatele:

- Počet priamo podporených pracovných miest: 1
- Investície do fixného kapitálu: 14 741,33 €
- Plocha zrekonštruovanej strechy: 384 m²

Graf 4 Finančné pokrytie projektu Jozef Kováč

Zdroj: Vlastné spracovanie

Stručný popis projektu: Firma bola založená v roku 1991 a od svojho vzniku zamerala svoju činnosť predovšetkým na výrobu typického a atypického kvalitného interiérového nábytku na mieru vrátane poskytovania doplnkových služieb ako zameranie, návrh, vizualizácia, dodanie, montáž nábytku podľa špecifických požiadaviek klienta. Ich odberateľmi výrobkov sú hlavne zákazníci – fyzické osoby, ktoré si zariaďujú svoje bytové priestory, ale realizujú aj väčšie zákazky pre rôzne firmy, spoločnosti či inštitúcie. Pôsobnosť firmy je prevažne regionálna.

Zámerom predkladaného projektu je s vyžitím regionálneho príspevku realizovať nevyhnutnú opravu poškodenej strechy a komína na budove, v ktorej je umiestnená prevádzka stolárskej dielne. V dôsledku nepriaznivých vplyvov počasia v uplynulých rokoch došlo k poškodeniu strechy na budove firmy, pričom zatekajúca strecha v daždivom počasí narúšala bezproblémovú prevádzku firmy, preto bola nutná kompletná rekonštrukcia strechy. Rekonštrukcia pozostávala z výmeny strešnej krytiny o rozlohe 384 m², opravy komína, výmeny odpadového systému strechy (žľaby, kotlíky, odpadové rúry) a iných klampiarskych prác (oplechovanie a lemovanie múrov, nadmuroviek). Realizáciou tohto projektu sa dosiahne nielen vyriešenie problému zatekajúcej strechy, ale aj jej nevyhovujúcich tepelnoizolačných vlastností.

Zámerom tohto projektu, ktorý podporuje hospodársku činnosť, je zlepšiť pracovné podmienky realizovaním kompletnej rekonštrukcie strechy a komína stolárskej dielne za

účelom skvalitnenia služieb v nej vykonávaných. Prínosom projektu bude okrem vytvorenia nového pracovného miesta aj rozvoj ekonomických aktivít firmy, rast jej konkurencieschopnosti a podpora miestnej ekonomiky.

c) Sklenárstvo, s.r.o.

Právna forma: Spoločnosť s ručením obmedzeným

Názov projektu: Inovatívna kovovýroba

Účel poskytnutia regionálneho príspevku: Zvýšenie efektívnosti výroby, rozšírenie portfólia výrobkov, udržateľnosť zamestnanosti

Celkové oprávnené výdavky na projekt: 51 700,00 €

Požadovaná výška regionálneho príspevku: 43 000,00 €

Merateľné ukazovatele:

- Počet priamo podporených pracovných miest: 3
- Počet nepriamo podporených pracovných miest: 4
- Nárast produktivity práce: 25 %
- Objem investícií do fixného kapitálu: 43 000,00 €

Graf 5 Finančné pokrytie projektu Sklenárstvo, s.r.o.

Zdroj: Vlastné spracovanie

Stručný popis projektu: Spoločnosť Sklenárstvo, s.r.o. poskytuje široké portfólio služieb hlavne pre obyvateľov a organizácie okresu a susediacich okresov. Ako jediná

spoločnosť v meste poskytujú sklenárske práce a zámočnícke práce vrátane kľúčovej služby. Medzi hlavné aktivity firmy patrí malosériová výroby antikorových výrobkov pre pivovarnícky priemysel. Zaoberajú sa tiež zákazkovou kovovýrobou oceľových konštrukcií, zábradlí, brán, plotov a prístreškov. Spoločnosť disponuje vlastnými zastaranými priestormi a technológiami, ktoré sú technicky a energeticky náročné. Výrobný proces spoločnosti potreboval doplnenie niektorých špeciálnych strojov, ktoré by umožnili zefektívniť výrobu, znížiť materiálovú náročnosť, ako aj optimalizovať štruktúru technologického vybavenia, čím sa zvýši celková rentabilita a ziskovosť spoločnosti.

Vďaka podpore z regionálneho príspevku sa zrealizuje projekt modernizácie zastaraného vybavenia dielne a samotných priestorov. Zakúpené stroje budú predstavovať vysoko efektívne zariadenia určené pre rozličné možnosti použitia a zabezpečia zefektívnenie výrobného procesu, skvalitnenie a zvýšenie produkcie a konkurencieschopnosti. Modernizácia priestorov zase bude predstavovať zníženie energetickej náročnosti a zlepšenie pracovného prostredia pre zamestnancov. Projekt podporuje hospodársku činnosť. Jeho realizáciou sa vytvorí 3 pracovné miesta, z toho 2 pracovné miesta z kategórie znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie. Výstupom zrealizovaných aktivít je zníženie energetickej náročnosti budovy a priestorov, zlepšenie pracovného prostredia pre zamestnancov a nakúpenie strojov, ktoré zabezpečili zefektívnenie výrobného procesu, skvalitnenie a zvýšenie produkcie a konkurencieschopnosti.

Obrázok 6 Realizácia projektu podniku Sklenárstvo, s.r.o.

Zdroj: Vlastné spracovanie

d) K - DREVO, s.r.o.

Právna forma: Spoločnosť s ručením obmedzeným

Názov projektu: Inovatívny spôsob spracovania drevnej hmoty – nákup moderného technologického vybavenia

Účel poskytnutia regionálneho príspevku: Zvýšenie výrobnnej kapacity podniku

Celkové oprávnené výdavky na projekt: 101 130,00 €

Požadovaná výška regionálneho príspevku: 80 000,00 €

Merateľné ukazovatele:

- Počet priamo podporených pracovných miest: 2
- Zvýšenie nákupu vstupnej jednotky – guľatiny: 30 %
- Objem investícií do fixného kapitálu: 101 130, 00 €

Graf 6 Finančné pokrytie projektu K-DREVO, s.r.o.

Zdroj: Vlastné spracovanie

Stručný popis projektu: K-DREVO, s.r.o. prevádzkuje drevovýrobu od roku 2002. špecializuje sa na dodávku stavebného reziva na konštrukciu drevených krovov striech budov. Podľa požiadaviek zákazníka pripravuje drevo rozličných rozmerov – hranoly, fošne, dosky – aj na drevostavby pre rôzne účely využitia (napr. altánky, drevené prístrešky pre autá a pod.). Spracovaným materiálom je ihličnatá guľatina, prevažne smrek a jedľa.

Zákazníkom ponúkajú komplexné služby – od prvotného spracovania cenovej ponuky až po dodávku reziva na miesto realizácie diela. Ponúkajú taktiež možnosť prepravy nákladným autom s hydraulickou rukou.

Spoločnosť nebola schopná splniť všetky požiadavky trhu. Výrobný proces bol vyhodnotený ako neefektívny a to z hľadiska vysokej spotreby energie na výrobu, náročnosti po stránke materiálových vstupov, keďže vo výrobe prichádzalo k výrazným odchýlkam z dôvodu nedostatočnej funkčnosti strojov. Každým rokom dopyt po rezive narastal a aj pri maximálnej efektívnosti práce spoločnosť nedokázala pokryť požiadavky trhu, preto je nevyhnutné inovovať výrobný proces zakúpením píl, financovaných z regionálneho príspevku, ktoré by zvýšili efektívnosť produkcie a zlepšili konkurenčné postavenie spoločnosti na trhu. Po zrealizovaní projektu sa očakáva zvýšenie produkcie o 30 %, ale aj následný pokles energetických nákladov.

Zakúpením strojov sa zvýši množstvo spotrebovanej guľatiny a tým aj množstvo vyprodukovaného stavebného reziva. Odberateľmi už nebudú len firmy z okolia, ale aj zo vzdialenejších regiónov. V blízkom okolí sa nenachádza firma, ktorá produkuje stavebné rezivo v takom rozsahu a aj vďaka realizácii projektu spoločnosť môže vytvoriť 2 nové pracovné miesta.

Obrázok 7 Realizácia projektu podniku K-DREVO, s.r.o.

Zdroj: Vlastné spracovanie

e) SMART HOUSE, s.r.o.

Právna forma: Spoločnosť s ručením obmedzeným

Názov projektu: Inovácia výrobného procesu

Účel poskytnutia regionálneho príspevku: Účelom poskytnutia príspevku bude nákup laserového rezacieho prístroja s výmenným stolom

Celkové oprávnené výdavky na projekt: 258 667,00 €

Požadovaná výška regionálneho príspevku: 194 000,00 €

Merateľné ukazovatele:

- Počet priamo podporených pracovných miest: 5
- Podpora rozšírenia výrobnnej kapacity podniku: 5 %
- Nárast produktivity práce: 10 %

Graf 7 Finančné pokrytie projektu SMART HOUSE, s.r.o.

Zdroj: Vlastné spracovanie

Stručný popis projektu: Hlavnou činnosťou spoločnosti SMART HOUSE, s.r.o. je výroba a montáž obytných kontajnerov. Výrobky spoločnosti sa vyznačujú vysokou kvalitou a samotným prevedením spĺňajú všetky požiadavky moderných stavieb. Od svojho založenia je spoločnosť považovaná za podnik moderných inovácií a počas celej doby jej fungovania prináša na trh kreatívne novinky, ktoré dnes prinášajú pozitívne ohlasy od používateľov z

celého sveta. Silným dôrazom na kvalitu, bezpečnosť a rozsah služieb vybudovala mnoho rodinných domov, administratívnych budov, bytových domov nižšieho štandardu pre sociálne znevýhodnené skupiny obyvateľstva, materských či základných škôl, internátov a ostatných funkčných budov. Firma v posledných rokoch zaznamenala rastúci trend v dopyte po svojich vlastných výrobkoch, ktorého výsledkom je postupné zvyšovanie produkcie.

Zakúpením technológie laserového rezacieho prístroja fiber laser, spoločnosť zvýši kvantitu produktov, zefektívni prácu zamestnancov a urýchli výrobný proces. V porovnaní s nožnicami alebo dierkovačkou, fiber laser nevyžaduje formy, čo v konečnom dôsledku šetrí čas a výdavky. Umožňuje nové konštrukčné riešenie detailov a komponentov, zvýši sa bezpečnosť, tuhosť a kvalita delenia materiálov a znížia sa náklady na primárny materiál.

Obrázok 8 Realizácia projektu podniku SMART HOUSE, s.r.o.

Zdroj: Vlastné spracovanie

f) MODUL DOM, s.r.o.

Právna forma: Spoločnosť s ručením obmedzeným

Názov projektu: Inovácia výrobného procesu

Účel poskytnutia regionálneho príspevku: Účelom poskytnutia príspevku bude nákup autožeriavu s mechanickou rukou

Celkové oprávnené výdavky na projekt: 250 000,00 €

Požadovaná výška regionálneho príspevku: 200 000,00 €

Merateľné ukazovatele:

- Počet priamo podporených pracovných miest: 5
- Nárast produktivity práce: 10 %

Graf 8 Finančné pokrytie projektu MODUL DOM, s.r.o.

Zdroj: Vlastné spracovanie

Stručný popis projektu: Spoločnosť MODUL DOM, s.r.o. pôsobí na trhu od roku 2004. Je to moderná, neustále rozvíjajúca sa spoločnosť, ktorá poskytuje komplexné služby v oblasti stavebníctva a dopravy. Jej vedľajšou činnosťou je prenájom budov, strojov a zariadení. Zakúpením auta s mechanickou rukou sa výrazne zvýšila kvantita produktov, zefektívnila práca zamestnancov a urýchlil sa presun výrobkov k odberateľom. Zjednodušil sa logistický proces s vykládkou na miesto určenia. Kúpou tohto auta spoločnosť ušetrila svojim klientom na celkových nákladoch za dopravu dodatočného autožeriavu, a tým znížil aj lehotu dodania tovaru.

Kúpou autožeriavu s mechanickou rukou sa zabezpečí uľahčenie práce a manipuláciu s nadrozmernými objektmi. Pomocou zakúpenej technológie sa vybuduje nová hala a lakovňa, pričom spoločnosť vytvorí nové pracovné miesta. Ďalším podstatným výstupom bude znižovanie emisií vďaka používaniu jedného nového motorového vozidla namiesto dvoch.

Nasledujúca tabuľka sumarizuje vybrané projekty z hľadiska tvorby pracovných miest v okrese Svidník, ktorý patrí do kategórie najmenej rozvinutých okresov Slovenska.

Tabuľka 10 Vybrané projekty v okrese Svidník

Projekt	Výška regionálneho príspevku	Celková výška oprávnených výdavkov	Vytvorené pracovné miesta
Krajčírka dielňa, s.r.o.	51 000,00 €	60 458,00 €	6
Jozef Kováč	10 000,00 €	14 741,33 €	1
Sklenárstvo, s.r.o.	43 000,00 €	51 700,00 €	3
K-DREVO, s.r.o.	80 000,00 €	101 130,00 €	2
SMART HOUSE, s.r.o.	194 000,00 €	258 667,00 €	5
MODUL DOM, s.r.o.	200 000,00 €	250 000, 00 €	5
Spolu	578 000,00 €	736 696,33 €	22

Zdroj: Vlastné spracovanie

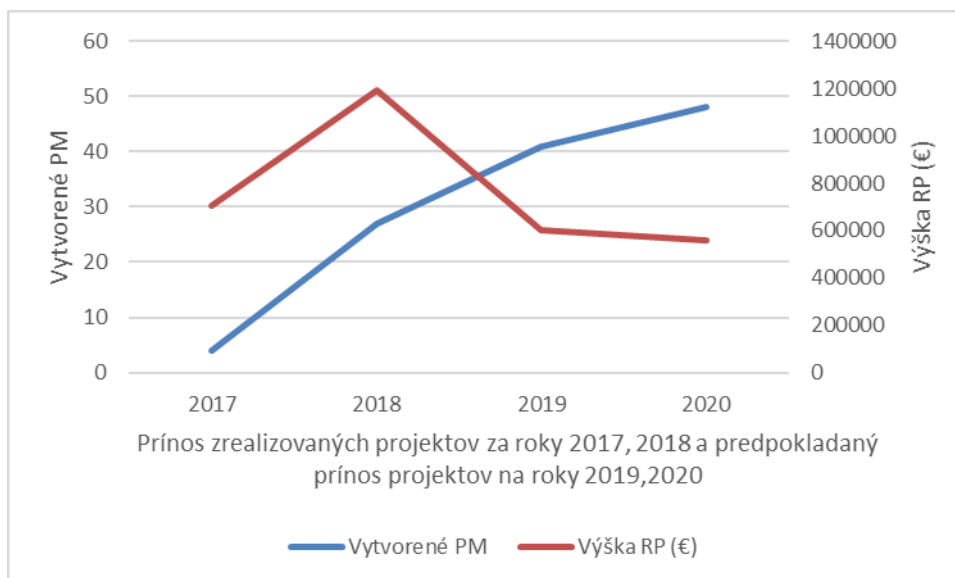
Výška regionálneho príspevku takmer v sume 600 000,00 € pôsobí prehnane oproti vzniku 22 novým pracovným miestam. Je ale potrebné poznamenať, že v prevažnej miere prípadov sa jedná o mikropodniky a malé podniky, ktoré by bez tejto podpory neboli schopné uskutočniť projekty na inováciu svojej výroby a zlepšenie konkurencieschopnosti. Najvýraznejším prínosom sú novovytvorené pracovné miesta.

Rozvoj mikropodnikov a malých podnikov napomáha k zlepšeniu pomerov v najmenej rozvinutých okresoch. Hlavne vďaka inováciám sa znižuje znečistenie životného prostredia.

4.6 Návrh zlepšenia čerpania finančných prostriedkov na zvýšenie zamestnanosti v okrese Svidník

Vybrané projekty môžu byť podporené takou výškou regionálneho príspevku, ktorú dovoľuje Schéma na podporu lokálnej zamestnanosti. Pri mikropodnikoch sa môže regionálny príspevok vyšplhať až do výšky 90 % s podmienkou vytvorenia 3 a viac pracovných miest pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

Následný graf 9 nám zobrazuje vzťah medzi výškou RP a tvorbou nových PM.

Graf 9 Prínos zrealizovaných projektov za roky 2017, 2018 a predpokladaný prínos projektov na roky 2019, 2020

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (www.nro.vlada.gov.sk)

Z uvedeného grafu možno vyčítať, že aj napriek poklesu výšky regionálneho príspevku, ktorý je poskytovaný z kapitoly úradu podpredsedu vlády v súlade s akčným plánom a ročnými prioritami, počet novovytvorených pracovných miest stúpa, čo je jednou z hlavných priorít Akčného plánu najmenej rozvinutých okresov.

Tabuľka 11 nám poskytuje prehľad prínosu novovzniknutých pracovných miest a výšky regionálneho príspevku do najmenej rozvinutého okresu.

Tabuľka 11 Prehľad zrealizovaných a predpokladaných prínosov projektov za celé obdobie platnosti Akčného plánu

Projekty	Vytvorené PM	Výška RP (€)
Zrealizované za rok 2017	4	707 000,00
Zrealizované za rok 2018	27	1 193 000,00
Predpokladané na rok 2019	41	600 000,00
Predpokladané na rok 2020	48	560 000,00

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (www.nro.vlada.gov.sk)

Celková investícia do okresu Svidník je podporená sumou 3 060 tis. € formou regionálneho príspevku. Predpokladané čerpanie bolo 400 tis. € v roku 2016, 750 tis. € v roku 2017, 750 tis. € v roku 2018 a v rokoch 2019 – 2020 vo výške 1 160 tis. €. V prípade nevyčerpania celkovej výšky regionálneho príspevku k danému roku, je možné daný regionálny príspevok vyčerpať v nasledujúcich rokoch. Keďže v roku 2016 sa nevyčerpal regionálny príspevok, tak sa dané množstvo finančných prostriedkov presunulo na nasledujúce obdobie. V roku 2017 sa z celkového objemu 750 tis. € vyčerpal 707 tis. € a zvyšok sa opäť presunul na nasledujúce obdobie. K vyčerpaniu RP vo výške 1 193 tis. € v roku 2018 z plánovaného objemu RP 750 tis. € došlo z dôvodu nevyčerpania RP z predchádzajúcich rokov. V rokoch 2019 a 2020 sa plánuje čerpanie vo výške 600 tis. € a 560 tisíc €.

Poskytnutím regionálneho príspevku uvedením žiadateľom sa do regiónu priniesli nemalé finančné prostriedky, ktoré dopomohli hlavne k vytvoreniu nových pracovných miest a pracovných miest z radov znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie. Regionálny príspevok dopomohol výrobným podnikom, nákupom nových inovatívnych technológií, k zvýšeniu výrobnnej kapacity a k zníženiu emisií a hlučnosti.

Efektívnejšie čerpanie schválených regionálnych príspevkov v ďalších rokoch je možné pomocou nasledujúcich opatrení:

- zefektívniť, najmä skrátiť proces schvaľovania návrhu ročných priorít Radou pre najmenej rozvinuté okresy a Úradom podpredsedu vlády,
- znížiť administratívnu náročnosť spracovania žiadostí Okresným úradom,
- zjednodušiť formulár Žiadosti o poskytnutie regionálneho príspevku.

Záver

V súčasnej dobe je pre krajiny ako aj podniky žiaduci rozvoj a primeraná konkurencieschopnosť. Okrem financovania zo zdrojov Európskej únie je možnosť financovať projekty aj zo zdrojov štátneho rozpočtu. Finančná podpora je poskytnutá vo forme regionálneho príspevku, ktorý môžu subjekty čerpať v súlade s Akčným plánom rozvoja najmenej rozvinutého okresu. Akčný plán je vládou Slovenskej republiky schválený záväzný dokument zameraný na odstraňovanie sociálno-ekonomického zaostávania, znižovanie vysokej miery nezamestnanosti a na ochranu životného prostredia. Uvedené projekty v rámci mojej práce boli opísané z dôvodu poukázania na ich prínos pre najmenej rozvinuté okresy.

Výskum, vývoj a samozrejme inovácie dopomáhajú k zlepšovaniu konkurencieschopnosti krajiny a regiónov a ich podpora je žiadaná vo viacerých oblastiach. Hlavným cieľom Akčného plánu je znižovať nezamestnanosť a vytvárať nové pracovné miesta. Ochrana životného prostredia je taktiež dôležitou súčasťou Akčných plánov. Slovensko má vysoké množstvo inovatívnych podnikov a značne vysokú mieru investícií v oblasti inovácií. Hlavným nositeľom inovácie je podnikateľský sektor, ktorý zabezpečuje rast ekonomiky.

Hlavným cieľom diplomovej práce bolo objasniť realizáciu a prínos Akčného plánu pre najmenej rozvinuté okresy v rámci celého Slovenska. Opísaním pomoci štátu pre rozvoj malých a stredných podnikov sme priblížili možné prínosy pre mikro, malé a stredné podniky, ktoré si málokedy samé vedia pomôcť pri zdolávaní prekážok na trhu. Jedným z príkladov štátnej pomoci je aj pomoc v malej výške (pravidlo „de minimis“).

Na vybraných projektoch v 4 kapitole sme ukázali význam ich realizácie v najmenej rozvinutých okresoch Slovenska. Uvedené projekty priniesli finančné prostriedky pre určené regióny a môžu mať zásluhu na pritiahnutí ďalších investorov do najmenej rozvinutých okresov.

Zoznam použitej literatúry

1. DEMO, M.- BIELEK, P.- HRONEC, O. Trvalo udržateľný rozvoj. In: Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita, 1999. 25 s. ISBN 80-7137-611-6.
2. Enviroportál. Indikátory trvalo udržateľného rozvoja. [online]. [citované 25.04.2019]. Dostupné na internete: <<https://www.enviroportal.sk/indicator/106?langversion=sk>>.
3. InnoNews.blog. Porovnanie výkonnosti Slovenska a priemeru EÚ (2010-2017). [online]. [citované 26.03.2019]. Dostupné na internete: <<https://innonews.blog/2018/09/26/v-rebricku-ekoinovacii-je-slovensko-na-21-mieste/>>.
4. Inštitút zamestnanosti. Najmenej rozvinuté okresy. [online]. [citované 28.03.2019]. Dostupné na internete: <<https://www.iz.sk/sk/projekty/inkluzivny-rast/najmenej-rozvinute-okresy>>.
5. Interné dokumenty okresných úradov.
6. KANIANSKA, R. – JAĎUŽOVÁ, J. – MARKOVÁ, I. Zelená ekonomika. Banská Bystrica: Belianum, 2017. 183 s. ISBN 978-80-557-1258-1.
7. MAJERNÍK, M. – ANDREJOVSKÝ, P. – DANESHJO, N. – SANČIOVÁ, G. Environmentálna podniková ekonomika. Košice : Typopress s.r.o., 2017. 250 s. ISBN 978-80-8129-080-0.
8. MAJKOVÁ SOBEKOVÁ, M. Ako financovať malé a stredné podniky. Bratislava : Wolters Kluwer, 2011. 228 s. ISBN 978-80-8078-413-3.
9. MAJTÁN Š. a kol. Podnikové hospodárstvo. Bratislava : SPRINT, 2007. 347 s. ISBN 978-80-89085-79-8.
10. PETROVIČ, F. a kol. Environmentálne hľadiská trvalo udržateľného rozvoja Zeme. Nitra : FPV UKF v Nitre, 2009. 129 s. ISBN 978-80-8094-605-0.
11. Najmenej rozvinuté okresy. Schéma na podporu lokálnej zamestnanosti v znení dodatku č. 1. [online]. [citované 15.03.2019]. Dostupné na internete: <https://www.nro.vicepremier.gov.sk/site/assets/files/1490/2018_09_schema_v_zneni_dodatku_c_1.pdf>.

12. Najmenej rozvinuté okresy. Register doručených žiadostí o regionálny príspevok. [online]. [citované 30.03.2019]. Dostupné na internete: <http://www.nro.vlada.gov.sk/site/assets/files/1268/register_podla_smervuv19_2018_k_31-12-18.pdf>.
13. Najmenej rozvinuté okresy. Disponibilné prostriedky. [online]. [citované 30.03.2019]. Dostupné na internete: <https://www.nro.vicepremier.gov.sk/site/assets/files/1492/disponibilne_prostriedky.pdf>.
14. Najmenej rozvinuté okresy. Svidník. [online]. [citované 25.06.2019]. Dostupné na internete: <<https://www.nro.vicepremier.gov.sk/najmenej-rozvinute-okresy/svidnik/index.html>>.
15. Slovak Business Agency. Malé a stredné podnikanie v číslach v roku 2017. [online]. [citované 27.03.2019]. Dostupné na internete: <http://www.sbagency.sk/sites/default/files/msp_v_cislach_v_roku_2017_infograf_sep2018.pdf>.
16. Slovak Business Agency. Analýza využívania externých foriem financovania MSP. [online]. [citované 30.03.2019]. Dostupné na internete: <http://www.sbagency.sk/sites/default/files/analyza_financovania_msp.pdf>.
17. SOLÍKOVÁ, H. Dodatočná podpora poľnohospodárstva SR v zmysle dohody GATT (WTO) o poľnohospodárstve a trvalo udržateľný rozvoj. In: Zborník vedeckých prác z Medzinárodných dní. Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2001. s. 564-571.
18. ŠTEFANÁK, P. – SCHWARCZOVÁ, H. Udržateľný rozvoj a jeho aspekty vo vybraných trhových službách. In: Vedecký obzor : časopis Stredoeurópskej vysokej školy v Skalici. Skalica : Stredoeurópska vysoká škola v Skalici, 2011, roč. 3, č. 4, s. 145-165.
19. Transfer inovácií. Typy inovácií a ich zavádzanie v podnikoch SR. [online]. [citované 18.03.2019]. Dostupné na internete: <<http://www.sjf.tuke.sk/transferinovacii/pages/archiv/transfer/11-2008/pdf/222-225.pdf>> .

20. UNIS VIENNA. Ciele udržateľného rozvoja. [online]. [citované 06. 03. 2019]. Dostupné na internete: <http://www.unis.unvienna.org/unis/sk/topics/sustainable_development_goals.html>.
21. Vydavateľstvo Eurostav. Estetika ako podmienka udržateľnosti. [online]. [citované 06.03.2019]. Dostupné na internete: <<https://www.vydavatelstvoeurostav.sk/sk/aktuality-vydavatelstvo/co-znamenaudrzatelna-architektura1>>.
22. Zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov
23. Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník
24. Zákon č. 336/2015 Z.z. o podpore najmenej rozvinutých okresov

Prílohy

Príloha A - žiadosť o poskytnutie regionálneho príspevku